

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIV.

V Ljubljani, 2. aprila 1942-XX.

Štev. 10 (646)

Danes:

Leteči kovčeg

Naša nova pravljica

(Gl. str. 4)

Več ko ima leto dni, aprila
vreme se spremeni.

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 245. Telefon št. 33-32.
— Račun poštne hranilnice v Ljubljani
št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znakah.

NAROČNINA

1/2 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. V tujini
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpna petna vrsta
ali njen prostor (visina 8 mm in širina
55 mm) 7 lir; v oglašnem delu 4.50 lire.
V dvostolpnem tisku cene po dogovoru. —
Notice: vrstica 7 lir, Mali oglasi:
1. beseda 0.50 lire. Oglasi davek povsod
še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Veliki uspehi na morju in v zraku

Italijanske podmornice ob ameriški obali. - Tri angleške
ladje potopljene v Sredozemlju

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 27. marca naslednje 664. vojno poročilo:

Neprestani peščeni viharji so v Cirenajki omejevali delavnost izvidniških oddelkov in letalstva. Med nočnim letalskim napadom na Bengazi je v bližini Regine v plamenih tresčilo na tla sovražno letalo.

Na otoku Malti so nemški letalski oddelki silovito bombardirali pristaniške naprave in pomorske cilje ter z gotovimi učinki zadeli parnike in vojne edince v bazenu, kakor tudi ponovno protiletalske baterije in žarometne postojanke. V zalozah goriva v La Valletti je izbruhnil požar izredne silovitosti.

Nemške podmornice, ki so večkrat po vrsti napadle vzhodno od Soluma britanski konvoj v močnem spremstvu, so potopile sovražni rušilec, trgovski parnik in bencinsko ladjo s 4000 tonami.

Ena naša podmornica se ni vrnila v svoje oporišče. Naše podmornice, ki operirajo ob obali Zedinjenih držav Severne Amerike, so potopile tri ladje, med njimi dve petrolejski ladji, s skupno tonazlo 22.600 ton.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 28. marca naslednje 665. vojno poročilo:

V nočnem spopadu prednjih straž na področju južnovzhodno od Tminala je ostalo v naših rokah nekaj desetlin ujetnikov.

Oddelki nemškega letalstva so bombardirali pristaniške naprave v Tobruku in zadeli med drugim tudi eno trgovsko ladjo, v bojih v zraku pa sestrelili tri sovražna letala. Dve letali tipa Hurricane so uničili naši lovci. Naša lovska letala, ki so se takoj dvignila v zrak, so sestrelila tudi sovražno letalo, ki je skušalo bombardirati letališče pri Martubi.

Med sovražnikovim letalskim napadom na Bengazi, med katerim je bila ranjena samo ena oseba, je naše protiletalsko orožje zadelo bombnik, ki je tresčilo na tla v plamenih. Drugo sovražno letalo so našli uničeno na tleh v bližini Benine; zadeto je bilo

od protiletalske obrambe v Bengaziju o priliki nekega prejšnjega napada.

Močni oddelki nemškega letalstva so ponovno napadli pristanišči La Valletta in Marsa Scirocco, pri čemer so zadeli tri parnike, izmed katerih se je eden potopil, nekaj drug 8000-tonski parnik pa se je vnel, medtem ko so namerili številne strele na neko križarko in na dva rušilca. Protiletalske baterije so bile prisiljene k molku, medtem ko je bila na vojaških poslopjih povzročena velika škoda. V spopadih nad otokom je angleško lovska letalstva izgubilo dve letali tipa Hurricane.

Sovražna letala so bombardirala Paltas v Grčiji, ne da bi povzročila žrtve ali škodo. Letalo, ki ga je protiletalsko topništvo poškodovalo, je bilo prisiljeno spustiti se na tla, pri čemer so bili štirje člani posadke zajeti.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil naslednje 666. vojno poročilo:

Sovražne oklopne oddelke, ki so bili na izvidu južnovzhodno od Mekilija, je naše topništvo s točnim streljanjem pogubilo v beg.

Skupine naših letal so bombardirale trdnjavo in luko v Tobruku ter so povzročile znatno razdejanie. S strojnimi so obstreljevale avtomobilske kolone na pohodu in na odmoru ter sotočišča. Povzročile so hudo škodo. V letalskih spopadih so sestrelile 4 sovražna letala. Ena lovska letala se ni vrnila na svoje oporišče.

V bližini obale Zedinjenih držav je podmornica pod poveljstvom korvetnega kapitana Carla Fecie di Cossato potopila nadaljnje 4 tovrstne ladje s skupno 20.000 tonami. Na ta način se je povzpela vsota tonazla, ki jo je podmornica potopila pri svoji sedani operaciji, na 32.000 ton. Ob petrolejski ladji, ki jo omenja 664. poročilo, je potopila podmornica pod poveljstvom korvetnega kapitana Athosa Fraternala, ki operira na Atlantskem oceanu. Tonaža vsega ladijstva, ki je bilo potopljena od konca januarja t. l. do danes vzdolž ameriške obale, se je tako dvignila na 114.000 ton.

Duce o zaščiti narodnega varčevanja

Vlada bo skušala z vsemi sredstvi preprečiti inflacijo

V četrtek 26. marca je Duce sprejel v Beneški palači predsednika in upravnika sveta osrednjega zavoda italijanskih ljudskih posojilnic.

Predsednik Odone Fantini je podal poročilo o delovanju zavoda in je opozoril na naraščajoči razvoj ljudskih posojilnic, na pomoč, ki jo je prejel od fašistovske vlade in na naloge, ki jih čakajo v bodočnosti. Na koncu svojega govora je dal Duceju na razpolago 200.000 lir, ki jih je Duce razdelil vojnim sirotam (160.000 lir) in ustanovam mater in dece (40.000 lir). Duce je pohvalil delo ljudskih posojilnic, nato je pa izjavil:

Cepprav je v času vojne moje pravilo molk, ki dopušča le najnujnejše in kratke izjeme, vendar nočem opustiti prilike, ki mi jo daje naš sestanek, da vam povem nekaj neposredno perečih stvari, ter takih, ki bodo razčistile ideje in osvetlile našo in vašo pot. Čas je, trditi in znova naglasiti, da ustvarjala politika postopno in torej neskončno naraščajočih cen ter v zvezi z njo nastala spekulacija slepi krog, katerega končni rezultat je, kakor je neovrženo dokazano s tragičnimi izkušnjami iz starih in modernih časov, inflacija in z njo postopno nezadržno razveljavljanje denarja in razvrednotenje prihrankov, plač in mezd.

Režim hoče to preprečiti in bo to dosegel, ker ima sredstva za to in je trdno ter neomajno sklenil, da to stori. Treba je rešiti nacionalno štednjo. Treba se je ustaviti na cesti, ki vodi v prepad. Niti koraka ne smemo dalje! Treba je z učinkovitejšimi zdravili zdraviti tiste, ki so v dobri ali slabi veri jemali omamljajoča sredstva. Le tako se bo preprečila denarna inflacija, sprito kalere bi bila vrednost denarja v nasprotnem razmerju z njegovim številom. Italijanskim vlagateljem je treba razglasiti na ves glas, da bi bilo sleherno veliko naraščanje denarnih sredstev usodno, pravim, usodno pomenilo razdrobitev in popolno uničenje njihovih v potu svojega obraza doseženih prihrankov, ki pomenijo skoraj zmerom rezultat trdnih naporov celih generacij. Vlagatelje bo treba sedaj zaščititi, ker jih smatram za najboljše državljane, ker so, kakor v stari pravljici delovne mavrlje, ki jih imam zdaleč raie od lenih skržkov. Z delanji dokazujejo, da verujejo v zmago njeneza orožja. Niso tisti nezvestni in histerični delavci, ki pokupijo vse mogoče stvari. Po podatkih, ki mi jih je izročil gu-

verner Italijanske banke kot vrhovni inšpektor za zaščito vlog in prihrankov in ki se nanašajo na 31. december 1941, je v Italiji kar 6.130.161 ljudi, ki imajo poštne hranilnice. Se veče je število ljudi, ki imajo svoje vloge pri rednih posojilnicah in zastavljalnica, namreč 6.393.709. Pri drugih rednih kreditnih zavodih ima svoje vloge 1.761.763 ljudi. Vaše ljudske posojilnice so zbrale prihranke 2.192.910 ljudi. Pri bankah nacionalnega značaja so naložene vloge enega milijona 44 tisoč 685 ljudi in koneno so naložene pri javnopravnih kreditnih zavodih vloge 1.626.071 ljudi. Skupno je torej v Italiji 19.149.245 posestnikov hranilnih knjižic in vseh njihovih vlog znašajo 65.728.400 tisoč lir.

To so ogromne številke, ki bi jih bilo treba še posebej komentirati.

Omejil pa se bom le na to, da predstavljajo predvsem moralno zdravje italijanskega naroda in dodal bom, da pripada velika večina vlagateljev kmečkim množicam. Ne z iluzornim povzrajanjem cen, marveč z obrambo prihrankov se ščitijo pravi in realni interesi kmečkega prebivalstva. In ta zaščita se bo izvajala zlepa, če bo mogoče, s silo, če bo potreba, za vsako ceno pa bo treba preprečiti razvrednotenje denarja in nazadnje njegovo popolno propast.

Vsi fašistovski Italijani se morajo zavedati svoje glavne naloge in spremeniti besede v dejanja. Te dolžnosti pa se morate posebej zavedati vi, ki vodite bančne zavode, ki se ne imenujejo kar tako »ljudski«, vaši sodelavci in funkcionarji, višji in nižji nameščenci. Vsi morate povsod v vaših dnevnih stikih z občinstvom širiti neovržno resnico, ki sem vam jo razložil. Prav nič ne dvomim, da boste premišljeno, skrbno, inteligentno in z zaupanjem opravili to delo.

Svečanost ob 19. obletnici ustanovitve fašistovskega letalstva

Duce se je udeležil slovesnosti v Rimu in nagovoril zbrane letalce

Ob 19. obletnici fašistovskega letalstva je bila v Rimu velika svečanost na trgu Bocca della verita, kjer so bili razvrščeni letalci, gojenci fašistovskega letalskega zavoda Forlaja in rimske letalske šole. Duce je prisel tja med navdušenimi ovacijami množic. Z njim so priselji maršal de Bono, Tajnik Stranke, državni podtanjnik pri letalskem ministrstvu in državna podtanjnika pri ministrstvu vojske in mornarice.

Duce je stopil na tribuno in začel govoriti zbranim fašistovskim letalcem ter ljudstvu. Med njegovim govorom sta krožili nad mestom dve skupini letal. Zbrano ljudstvo mu je neprestano pritrievalo in ga navdušeno pozdravljalo.

Ducejev govor

Duce je takole govoril:
Častniki, akademski gojenci, podčastniki, letalci! 49 spominskih zlatih svetlin za vojaške zasluge in 6 zlatih svetlin še živečim letalcem predstavljajo nov venec slave za krila domovine in dokazujejo ter posvečajo nepremagljivi bojni duh našega rodu. Ob današnji 19. obletnici letalskega orožja je prav, da se spomnimo časov, ki so se bližali, pa čeprav se zde že oddaljeni in skoraj neznanljivi. Ne zaradi onih, ki nimajo spomina, in niti zaradi preostankov skupine bastardov, ki niso sposobni občutiti veličine tega trenutka, edinstvenega v človeški zgodovini, marveč zaradi mladosti, celo zaradi najmlajših.

Enkrat za vselej neizpodbitna resnica je: ko je revolucija Crnih srca postala vlada in režim, ni bilo sledu o letalstvu, ki je v evropski vojni napisalo preko kraških dolin in alpskih vrhov od Dunaja do Kolara nepozabne strani junaštva in je našlo v Francescu Baracii, neomadeževanem in neustrašnem kakor Baiardo, svojega letalskega viteza. V letih 1919., 1920. in 1922 je rasel na zapuščenih letališčih osat, v hangarjih je bilo nekaj ostankov nekdanjih letal. Piloti so žalostnega srca gledali na tako nesmiselno kriminalno razdejanie.

Tedaj je bil izdan poziv in nanj so se odzvali prvi pravisti, ki so trdno verjeli prav v času splošne skepe. Napole so se do skrajnosti vse sile in kmalu potem so se po izključni zaslugi fašizma dvignila italijanska krila in vzletela preko Sredozemskega morja, se poznala do Črnega morja. In še malo pozneje so velike skupine letal pod vodstvom Balba poletele čez Atlantski ocean ob obudovanju vsega sveta.

Nastopil je čas odločitev, dogodek, ki je moral preizkusiti značaj narodov in jih porazvrstiti po stopnjah njihove vrednosti in nuine hierarhije, dogodek, kakršnemu nikoli ni nado-

metila. Nastala je vojna. Vojna za ponovno osvojitve Libije, za zavojevanje imperia, vojna za osvoboditev Španije od bolševiške nevarnosti, vojna sedaj proti sramotni koaliciji demoplutokracije in bolševizma, vojna za dokončno osvoboditev Italije in za to, da se stroje verige, s katerimi je bila vključena na svojem lastnem morju.

In v vsaki izmed teh vojn se je italijansko letalstvo izkazalo od skrajnih človeških meja v tveganih podvigih v najvišjem žrtvovanju. Mladost, navdušenje, to so vrline vojakov, ki branijo nebo domovine in prispevajo k zmagi. Silen kakor brnenje motorjev naj bo opomin, ki ga izrekajo z drugega sveta tisoči in tisoči padlih tovarišev. Se zmerom so in vedno bodo prisotni in nevidni vodili iz višin eskadrile, ki so jim pripadali. Ti padli tovariši žive in bodo stoletja živeli globoko v velikem in hvaleznem srcu italijanskega naroda.

Razdelitev odlikovanj

Po končanem govoru so množice navdušeno vzklikale Duceju. Ko se je vzklikanje poleglo, je začel Duce razdeljevati odlikovanja najbližjim sorodnikom padlih junaških letalcev, letalski general je pa hkratibral utemeljitve odlikovanj. Prvi je stopil na tribuno sin pokojnega junaka Balba, ki je žrtvoval življenje za domovino. Nato so se vrstili ostali, med njimi žena Ducejevega sina Bruna Mussolinija, ki ji je ljudstvo priredilo prisrčne ovacije.

Nato so prišli na vrsto živi odlikovanci. Množice so med tem neprestano vzklikale. Po končanem razdeljevanju odlikovanj so se pomaknile zbrane čete, najprej letalci in letalski gojenci, na nebu se je pa pojavila velika skupina letal, ki bi jo moral voditi Bruno Mussolini. Množica je pa še neprestano vzklikala.

Med Ducejevim odhodom so se mu poklonili praporci, množice so ga pa spremljele z ovacijami.

Vel, prine Piemontski se je udeležil svetane predstave »Tosce«, ki jo je priredilo italijansko-nemško društvo v Kraljevem gledališču v Napoliju v čast italijanskim in nemškim ranjenem. Predstave so se udeležili nemški poslanek von Mackensen in mnogi drugi odličniki.

Duce je pretekli teden sprejel generala armadnega zbora Zingalesa, ki se je vrnil iz Cirenajke, kjer je po veljeval italijanskemu oklepemu armadnemu zboru. Duce mu je izrekel svojo zahvalo za storjeno delo.

Duce je pred nedavnim sprejel slavni družbe za sintetična goriva SIOS in je pri tej priložnosti odobril načrt, ki predvideva gradnjo velike tovarne za pridobivanje tekočega goriva iz premoga.

Naralni italijanskega generalnega štaba general Ugo Cavallero se je pretekli teden mudil v madžarski prestolnici, kjer se je sestal s predsednikom vlade Kallavem in madžarskim vojnim ministrom generalom Bartho, s katerima je imel dolge in prisrčne razgovore. Vojni minister je priredil svečano večerjo. Listi so italijanskega generalisima toplo sprejeli.

Tajnik Stranke Ekse. Vidussoni je v nedeljo 29. marca obiskal Parmo in se udeležil otvoritve tekmah ženskih liktorskih delovnih oddelkov v Sal-maggiore. Ogledal si je posamezne dvorane, v katerih so bile tekme stenografije in strojepisja, čebeloreje, sadjereje, izdelovanja slamatih izdelkov itd. Ekse. Vidussoni si je ogledal tudi druge prostore in prireditve liktorske mladine.

Predstave italijanskih kulturnih filmov, ki prikazujejo napredek fašistovske Italije, je priredil pred obnim tednom dni Fascio Italiano Rodolfo Boselli v Brnu na Češkem. Udeležili so se jih mnogostevilni predstavniki nemških oblasti, stranke in vojske. Čisti dobriček so namestili nemški zimski nemoči.

Novo določbo o ureditvi produkcije in porabe papirja je izdal Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino. Po tej naredbi je določeno, katere vrste papirja je prepovedano izdelovati in uporabljati. Člen 3. te naredbe se nanaša na velikost dnevnega in periodičnega časopisa. Dnevnik smejo slediti izhajati na 4 straneh, dvakrat na teden pa na 6 straneh. Periodični listi morajo skriti število strani s 16 na 12, z 12 na 8, s 8 na 6, s 6 na 4 strani.

Spremembo naredbe o sladkovodnem ribarstvu je izdal Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino. Naredba nantanko določa kraje in vrste rib, ki jih smejo ribiči loviti in predvsem spreminja naredbo bivše banke uprave dravske banovine. Celotno naredbo je objavil »Službeni list«.

Zaporo konserviranega sadja, sadnih mež in marmelade je določil Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino. Naredba je stopila v veljavo dne 28. marca. Trgovci morajo do 2. aprila prijaviti zaloge Prevodu preko svojih občin. Prevod je pooblaščen, da izda naredbo za ureditev prodaje omenjenih izdelkov.

Nov čas za zatemanitev je določil Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino s svojo odredbo, ki je stopila v veljavo 28. marca. Po tej odredbi traia zatemanitev od 20.30 do 6.30.

»Službeni list« je objavil naredbo z dne 28. t. m., po kateri morajo trgovine in ustanove za trgovanje s sredstvi za zatiranje rastlinskih boleznij prijaviti vse zaloge v 6 dneh kmetijskemu oddelku Vis. Komisariata preko občin. Prodaja teh sredstev bo urejena s posebnimi predpisi. Kršitelji naredbe bodo kaznovani.

Odlok o prepovedi prodaje vseh konserviranih ribjih izdelkov je objavil uradni list v Romi. Vse zaloge ribjih konservov morajo proizvajalci prijaviti po stanju 10. marca.

Novo določbo o oddaji žita je izdal Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino z dne 28. t. m. Po tej naredbi se določeni obrok 2 stotov žita na osebo zniža na 1.85 stola na osebo rodbine in uslužbencev za tiste pridelovalce, ki so neposredni obdelovalci, za ostale pa z 2 stotov na 1.75 stola na osebo rodbine in uslužbencev. Razlika med pridržano količino in zdaj določeno količino je treba oddati Prevodu v roku, kakor ga bo ta določil. Namesto 15 kil pšenice lahko pridelovalci oddajo 13 kil pšenične moke, 25 kil koroze ali 21 kil rži, odnosno strožajoči del moke. Za selek pridržano količino žita, ki se ne porabi, se morajo oddati. Kršitelji naredb bodo kaznovani z globo do 5000 lir ali z zaporom do 5 mesecev.

Novi predpisi za pisma v tujino veljajo od 30. marca dalje. Vse poštne in letalske pošilke v tujino bo treba oddajati osebno poštnim uradom. Pošilke so lahko zapечатene in nefrankirane, imeti morajo naslov odpošilatelja in nepodložene pisemske ovoje. Na poštnem uradu se je treba pri oddaji pisma zadostno legitimirati. Poštne pošilke, ki bodo oddane v poštne nabiralnike, ne bodo prispele na cilj. Razen teh določb veljajo siceršnje določbe mednarodnega poštnege prometa.

Nagrade kmetovalcem, ki so dosegli najboljše uspehe pri pridelovanju žita, koroze krompirja ali izboljšali svoja posestva, so razdelili te dni po vseh italijanskih pokrajinah. Razdelili so skupaj za 5 milijonov lir nagrad.

9.27 milijonov metrskih stotov riza so pridelali lani v Italiji po podatkih predsednika italijanske zveze pridelovalcev. V zadnjih desetletjih se je pridelok povečal za 41 odstotkov.

Velikonočne počitnice na italijanskih solah bodo trajale od 2. do 11. aprila. Naziv pošta Moste pri Ljubljani se je s 1. aprilom spremenil v Ljubljano 10. pošta Vič na v Ljubljano 11.

Piloti italijani si apprestano alla partenza su un apparecchio ricognitore catapultato da un'unità da guerra. — Italijanski letalci pred poletom z izvidniškim letalom z neke matične ladje.

ZDRAVO IN BLAGOSLOVLJENO VELIKO NOC

žetila

vsem cenjenim naročnikom, bralcem
in inserentom

uredništvo in uprava
»DRUZINSKEGA TEDNIKA«

Ljubljanci, ki stanejo onstran kontrolne črte, pa še niso dobili osebnih izkaznic, za katere so prosili, naj se obrnejo na najbližji okoliški občinski urad na Ježici, Devici Mariji v Polju, Dobrunjah, Rudniku, Igu, na Dobrovi ali na Brezovici. Ti uradi bodo poskrbeli, da bodo prosilci dobili izkaznice. Za prebivalce Zgornje Siške, Dravlj in okolice pa posluje že poštalovalnica mestnega poglavarstva v Šoli v Zgornji Siski.

Klobuke, rokavice in samoveznice bodo od 30. marca dalje prodajali na nakaznice v vseh starih pokrajinah Kraljevine Italije. Za moške in ženske klobučevnate klobuke bodo trgovci odrezali štiri točke oblačilne nakaznice. Slamnat klobuki za moške in za ženske, če so brez okrasja, so izvezli od prodaje na nakaznice. Za klobučke in barete za otroke bodo trgovci odrezali po en kupon. Za rokavice, ki so v celoti ali samo delno iz usnja, bodo trgovci odrezali po štiri točke. Tudi samoveznice vseh vrst so na nakaznice.

Na velikonočne praznike bodo mesarji prodajali meso že v novih ljubljanskih stoječnicah. Prodajni prostor vsakega mesarja bo imel svojo številko, ki bo delila od Kresije proti Zmakiškemu mostu, torej v smeri teka Ljubljance.

Spremembe živiliških nakaznic morajo stranke takoj prijaviti mestnemu preskrbovalnemu uradu v veliki dvorani Mestnega doma. Predvsem morajo takoj prijaviti spremembo naslova, če je kdo v družini umrl ali se izselil iz Ljubljane. Takšne spremembe lahko ljudje naznanijo preskrbovalnemu uradu kar z dopisnico in hkrati vrnejo živiliško nakaznico.

Obroke kruha za delavce je vršalo turško prehranjevalno ministrstvo. Rudarji bodo prejeli na dan po 1000 g kruha, drugi težki delavci pa po 750 g. Obroke za ostale prebivalce pa ostanejo isti, in sicer 300 g kruha za odrasle, in 150 gramov kruha za otroke.

Javno cepljenje koz za otroke bo letos opravil ljubljanski mestni fizikalni meseca maja. Cepjenje bo obvezno za vse tiste otroke, ki so se rodili 1. 1941, in za tiste, ki so bili lani cepljenja oproščeni. Starši vseh teh otrok bodo se o pravem času obveščeni o poteku cepjenja.

Za izpraznjenost posestva na Kočevskem se najbolj zanimajo sinovi okoliških kmetov z množičnimi družinami. Ti intereso so tudi s kmetijsko-gospodarskega stališča najpomembnejši za nasiljevo izpraznjenost kočevskega ozemlja. Večina izmed njih bi posestva najraje kupila proti odplačevanju na obroke. Lastnik vsega premoženja na Kočevskem je zdaj družba »Emona«; pod njenim nadzorom se naseljujejo na izpraznjeno ozemlje novi prebivalci.

Sloška bolnišnica v Ljubljani obvešča, da sprejema bolnike le pod naslednjimi pogoji: 1. s seboj morajo prinesiti predpisano bolniško nakazilo — člani raznih bolniških blagin; 2. poročilo o zaposlitvi — javni nameščenci; 3. plačila nezmožnosti — ubožno spričevalo z izrecno pripombo, da je zavezanec (oče, mati, užitekdalec) nezmožen plačati oskrbne stroške; 4. vsi ostali na morajo položiti primerno vsoto (15 lir na dan).

Prvi mestni okrajni urad ljubljanskega mestnega odbora za podporo je pričel poslovali v ponedeljek v Korunovi ulici 14. v Trnovem. Urad bo posloval za prebivalstvo na Rožniku, v Rožni dolini, Trnovem, Viču in na Glincih. Uradne ure so od 9. do 12. V ponedeljkih, sredi in petkih bodo sprejemali samo prošnje za podporo, ob torkih, četrkih in sobotah bodo pa izdajali bone za podporo. Pozneje bodo delili tudi hrano listim, ki jo do sedaj dobivalo v kuhinji na veselejša.

Obvezno oddajo radijskih aparatov in odstranitev radijskih anten je odredil Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino s svojo naredbo z dne 26. marca. Po tej uredbi morajo vsi lastniki radijske aparate oddati svojim občinam, ki izda potrdilo in prisrki primerno shrambo. Hkrati se morajo odstraniti vse antene. Delo je treba opraviti do 20. aprila. Na prošnjo smejo Kr. Kvestura v Ljubljani in sreska načelstva oprostiti oddaje aparatov osebe, ki so znane po lojalnosti in sodelovanju. Vendar se odložitve ne sme podaljšati dalj ko do 30. aprila.

Prevod je uvedel posamezna področja za razdeljevanje mleka v Ljubljani. Od 1. aprila dalje bodo dobivale stranke mleko samo v tistih mlekarinah, ki so za to določene v njihovem rajonu. Hkrati bodo tam dobile tudi nabavne knjižice, ki jih morajo dvigniti najkasneje do 10. aprila, pozneje pa v Maistrovi ulici 10. Stranke, ki dobivajo mleko od mlekaric, ga bodo še dalje dobivale, za zdaj pa zanje še niso izdane nabavne knjižice. Natančen seznam mlekarin in količino mleka za posamezne upravičence so objavili dnevniki.

Prosto trgovino s perutnino na Hrvaškem je trgovinsko ministrstvo omejevalo tako, da sme perutnino nakupovati in prodajati samo gospodarska zadruga za perutnino.

Razstavo letalskih modelov hrvatske mladinske organizacije »Hrvatska krila« so prejšnji teden svečano odprli v Zagrebu. Razstavili so letalske modele iz vse države. Ob tej priložnosti je izdala poštna uprava posebne znamke.

Članek nemškega propagandnega ministra dr. Goebbelsa je objavila »Deutsche Allgemeine Zeitung«. Minister govori o skrajni racionalizaciji hrane. Minister dr. Goebbels pravi, da je to naša posledica vojne, ki bo prizadejala sleherni družini, po končani zmagoviti vojni bo pa vsak nemški državljani lahko rekel, da je prispeval k zmagi.

Kancelar Hitler je sprejel v svojem glavnem stanu armadnega generala Rommela, poveljnika nemškega ekspedicijskega zbora v Afriki in mu oddelil visoko odlikovanje »Hrastov list z meči na viteškem križu red za železnega križa«. Dosejel ima to odlikovanje šest nemških častnikov.

Poplave so napravile veliko škodo v Srbiji. Skoraj vse reke so zaradi deževja in taljenja snega močno narasle in poplavlje svoje okolice. Morava se je na več delih razlila čez bregove. Posebno velike poplave so bile v Mačvi.

Poostrene predpise za mletje pšenice je izdala žitna centrala v Beogradu. Odslej morajo mlinci iz 100 kg pšenice zmlati 90 kg moke in 8 kg otrobov.

Časopis namesto šolskih knjig so pričeli uvajati nemške oblasti v zasledenih vzhodnih pokrajinah. Dosele so ustanovili že 120 časopisov, med katerimi izhajajo tudi časopisi, ki začasno nadomeščajo šolske knjige.

Italijanska je postala učni predmet na vseh japonskih srednjih šolah, po novi odredbi, ki jo je pred kratkim izdal japonski prosvetni minister.

Uvoz radijskih aparatov iz inozemstva je prepovedalo hrvatsko prometno ministrstvo. Radijski sprejemniki in njihovi sestavni deli se bodo smeli uvažati le s posebnim dovoljenjem ravnateljske pošte in telegrafa. Isto velja tudi za prodajo uvoženih radijskih aparatov.

Veliko tovarno aluminija bodo ustanovili na Hrvaškem kakor poročata berlinski list »Vierjahresplan«. Koncesijo za eksploatacijo ležišča boksita je dobil neki nemški koncern, ki bo zgradil tovarno s kapaciteto 25 do 30 tisoč ton aluminija na leto. Ker bodo potrebovali mnogo električnega toka, bodo zgradili za tovarno posebne centrale in izkoriščali vodne sile Neretve.

Za zatemanje oken itd. kličite telefon 46-90, tapetnik Ivan Habič, Ljubljana, Poljanska 17.

Zobni ambulatorij dentistične šole v Ljubljani, Vegova ulica 81, sprejema ob ponedeljkih, sredi in petkih dopoldne. Cene nizke, izdiranje zob brezplačno.

»MALI SLOVENSKI SVET«

Tržaški vseučiliški profesor Umberto Urbani, ki se nam predstavlja s svojo najnovejšo knjigo iz področja slovenske književnosti in kulture, je pri nas že dolgo časa znana osebnost. Z odličnimi prevodi nekaterih naših najlepših leposlovnih stvaritev v italijansko, kakor tudi s svojimi recenzijami naših knjižnih del v »Meridianu di Roma«, »L'Europa Orientale« in drugih italijanskih revijah je približal naše kulturno ustvarjanje že pred leti italijanskemu narodu ter dal s tem dokaz svoje široke slavistične razgledanosti in plemenitega truda medsebojnih kulturnih zblizanj. Posebno so bili njegovi doneski opaženi v reviji »L'Europa Sudorientale«, ki jo je profesor Urbani ustanovil skupaj z Jožefom Cosuttom v Milanu.

Sad njegovega dvajsetletnega zanimanja za slovensko literaturo je najnovejša knjiga, ki ji je dal simboličen naslov »Mali slovenski svet«. Posebna zanimivost te knjige je, da je italijanski tekst tiskan sporedno s slovenskim prevodom; prav zaradi te porabnosti je Urbanijevo delo dobilo Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajino kot pomožno učno knjigo na srednjih in njim sorodnih šolah.

»Mali slovenski svet« je razdeljen na štiri dele. V prvem so študije o nekaterih naših pesnikih in pisateljih, kakor Presernu, Gregorčiču, Askercu, Cankarju, Tavčarju, Zupančiču, Gradniku, Sardenku, Finžgarju in Mešku. Drugi del vsebuje kritike in prikaze: Lebena Beatrice, Bajec-Kalanov »Italijansko-slovenski slovar«, Italijanska opera v Ljubljani, Glasbeno življenje Slovencev, slikar Tratnik, Ljubljanska glasbena Akademija. V tretjem delu je odlomek iz Tavčarjeve povesti »Visoška kronika«. Četrti del pa vsebuje pesmi Preserna, Gregorčiča, Zupančiča, Gradnika, Sardenke, Golarja, Tavčarjeve in Jarca. Knjiga ima tudi slike vseh opisanih avtorjev in tudi druge, ki so izdana v odlični grafični in umetniški opremi. Novo delo profesorja Urbanija bo gotovo uspešno izvršilo svojo dvojno nalogo: Italijanom prikazalo svet z našo kulturo in ustvarjanje in rast, Slovence pa seznanilo z duhom in posebnostmi italijanskega jezika, s čimer je obojim dan prevažen pomen te prve italijansko-slovenske knjige, izdane v Ljubljanski pokrajini.

Knjigo, ki obsega 276 strani v obliki 8°, je uredil arh. Vlado Gajšek, izdala pa Ljudska (prej Jugoslovska) knjigarna v Ljubljani. Cena L. 55, elegantno vezano v platno L. 85.

Urbanijevo knjigo so zelo lepo sprejeli Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

Urbani je v svoji knjigi zelo lepo sprejel Eksc. Vis. komisar, ki mu je posvečena; Armadni general Eksc. Robotti; Komandant divizije general Orlando; Eksc. škof dr. Rožman; Prosv.

minister prof. Bottai; Minister za narodno kulturo Pavolini; Predsednik italijanske akademije Luigi Federzoni in druge visoke osebnosti.

»L'edizione di »Pico mondo sloveno« è un gioiello d'eleganza. Vi servirò poi la mia impressione sul lavoro.« — Da una lettera dell'Accademia d'Italia Ada Negri al prof. Umberto Urbani.

»Knjiga »Mali slovenski svet« je po svoji eleganci dragulj. O svojih vtisih o tem delu vam bom še pisala.« — Iz pisma Ade Negri, članice Italijanske Akademije, prof. Umberto Urbaniju.

ŠPORTNI TEDNIK

Trening se začneja

Belo-zeleni so določili za vsa svoja moštva treninge in to pomeni gotovo dober začetek. Stvar nas navdaja z vedrim optimizmom glede razvoja našega športa; saj so naši dečki, kakor vidimo, polni volje dos tvarnega športnega dela.

Rezultati nedeljskega 22. kola v nacionalni ligi so bili:

Modena-Lazio 1-0, Roma-Atalanta 2-0, Livorno-Ambrosiana 3-0, Napoli-Liguria 1-1, Bologna-Torino 1-0, Juventus-Triestina 1-0, Genova-Venezia 1-0, Milano-Fiorentina 2-1.

Po teh rezultatih so morali v razpredelnici vnesti neke izpremembe v vrstnem redu. Roma je prehitela Venezia, Milano Triestina, Livorno Atalanta itd. Sam vrh je postal spet meglen; Torino je res še v vodstvu, toda Roma in Venezia sta tesno za njim.

Posebno privlačno to kolo ni bilo. Okoli 65.000 ljudi je bilo na vseh osmih tekah skupaj, največ na Genova-Venezia — 16.000 — ki je dela na blaginji skoraj stopetdeset tisočakov.

Sedaj gredo moštva za tri tedne na odhiti in se bo nadaljeval ples za točke šele konec aprila.

Drugi razred je prinesel dve senzaciji: Piamana-Padova 2-0 (6.000 gledalcev) in Novara-Pisa 2-3. Ker je sicer poteklo vse po sporedu, je sedaj Bari krepko v vodstvu. Tudi drugi razred je bil šibkejši glede poseta, komaj dobrih 25.000 ljudi so našli.

V svoji skupini je Pro Gorizia s štirimi točkami prednosti v neomajnem vodstvu.

Nekaj zunanjih rezultatov: V Švici, polfinale za pokal: Grasshoppers-Lausanne 2-1, Basel-Grenchen 0-0; prvenstvo: Young Fellows-Chaux de Fonds 4-1. — V Čahajski Franciji, prvenstvo: Sète-Alès 2-1, Nîmes-Cannes 2-1, Montpellier-St. Etienne 1-0, Toulouse-Marseille 3-0. O. C.

Osebnosti

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: dr. Ivan Pavšič, zdravnik, in dr. Marija Boletova, zdravica; dr. Marjan Krizman, zdravnik v Zagrebu, in gđ. Stelka Španova, uradnica Visokega Komisariata; dr. Vlast Plöt, zdravnik v Črnoljubi, in gđ. Ilika Strojarskova. — Bilo srečno!

UMRLI SO:

V Ljubljani: Mirko Pušjar, diplomirani filozof; Marija Knudova; Anton Završnik, nizarski mojster Splošne bolnišnice; Leopoldina Tepeževa; inž. dr. Jur. Henrik Luckmann; svetnik Matija Kramar; svetnik Ivan Perme, bivši krojaški mojster in gasilec; Marija Turrova; Ivan Kompos, železničar v pok.; svetnik Luka Bergant.

V Mariboru: svetnik Marija Girkova, zasebnica; svetnik Barbara Reporškova, zasebnica.

V Novem mestu: svetnik Roka Marinkova; svetnik Marija Dunajeva.

V Veliki Nedelji: dr. Franc Lastavec.

V Celju: svetnik Franc Jag, trgovski zastopnik; Matija Esh, mesarski mojster in poselnik.

V Št. Lovrenca na Pohorju: svetnik Josip Jovan, pekovski mojster.

Na Stozicah pri Ljubljani: Janez Bizjak, poselnik.

V Dobrnich na Dolenjskem: svetnik Marija Verencova. — Naše sožalje!

Naš vr

Tri premalo upoštevane povrtnine

JOSIP STREKELJ

(Gl. začetek v prejšnji številki)

Koren vsebuje mlečnat sok. Pri izkopavanju pazimo, da korenov ne ranimo, ker sicer sok izteče na škodo okusa. Pri izkopavanju odberemo za semenjake take, ki imajo dolg in gladek koren in ki v prvem letu niso odganjali v cvetno stebel.

Kuhajo ga v lubu, da mlečni sok ne izteče in olupijo šele kuhanega, kakor pesu. Pripravi ga za kakor pesu ali kakor spargelj, pa tudi praženega in dušenega po okusu. Po okusu je podoban spargljem in cvetačem. Za jesen in zimo je zelo cenjena jed in prav dobro nadomestilo za sparglje, ki jih v tem času ni. Nekateri jedo tudi liste črnega korena kot solato, ki pa ne gre vsakemu v slast. Izmed vrst je najbolj upoštevan ruski orjaški črni koren. Po listju korena in okusu je podoben črnemu korenu beli ali orseni koren, ki pa ni tako izdaten.

Blitva, tudi gredna pesa ali mangold imenovana, je tudi dvoletna rastlina. Kuhana z dodatkom nekoliko koruzne moke, nekoliko olja in kake škotke je Dalmatincev vsakdanja jed. Pri nas je malo znana, dasi je za ljudsko prehrano in pa tudi za krmo, zlasti za prašiče in male živali, izborna. Na zunaj je blitva podobna pesi, samo da ima večje in nekoliko nagubane liste. V zemlji pa ne naredi korena, temveč le korenine. Ako želimo pridelovati majhne liste, jo sejemo gosteje. Za pridelovanje velikih listov in debelih pecljev pa jo gojimo v razdalji po 30 do 40 cm. Blitvo tudi presajamo kakor pesu. Z gnojenjem s hlevskim gnojem, pa tudi z umetnimi gnojili se rasi zelo pospeši.

Poleti, ko navadno spinače ni in ko tudi spargelj manjka, je blitva nadomestilo, kakaj listi s peclji vred se pripravljajo kakor spinače; pa tudi kuhana, z oljem in limonovim sokom ali ocom zabeljena je dobra solata; debeli peclji, kuhani in pripravljani kakor spargelj, so podobni spargljem.

Za porabo kot krmo živali jo sejemo ali presajamo tudi po 30 do 40 cm razsevan. Proti suši je zelo odporna. Ko ob takem vremenu primanjkuje prahu in gre tudi trda za krmo prašičem in drobitvi, krije blitva ta primanjkljaj v polni meri. Nabiramo jo, da trgamo zunanje liste kakor pri rabarbari.

Kot dvoletna rastlina prezimi pri nas na stalnem mestu le, ako jo odelimo v jeseni, ko nastopi zmrzal, s smrečjem ali drugim vejčjem, sicer po večini pogine. Predimljena začne rasti že o prvem pomladanskem soncu, da jo že rano lahko obiramo. Pozneje, ko ta odžene v cvet, porabimo stebel in korenine za krmo. V tem doraste že nova setev, ako jo posejemo marca. Tako imamo lahko blitvo stalno na razpolago do pozne jeseni. Kakšnih 15 rastlin redko posejane ali presajene blitve zadostuje za prikuho mali družini.

Blitve je več vrst. Najizdatnejša je srebrna, tako imenovana, ker ima srebrnobele in izmed vseh drugih vrst najdebelejše in najširše peclje.

Naj ne to družine, ki ima kolikaj zemljišča, da ne bi vsaj za poskusku na navedeni trojci povrtnine dodelila vsaj po en kvadratni meter prostora.

Uradne ure uredništva in uprave »DRUZINSKEGA TEDNIKA« so od 1. aprila 1942.

od 8. do 14. ure.

ADELAIDA VZTRAJA DO KONCA

SKRIVNOST HOTELA RICHELIEUJA

Tesnobni molk, ki je sledil tem besedam, je prekinilo strahotno tuljenje razsajajočega viharja in po šipah praskajočega dežja.

»Opozoril sem vas že na to, da bi sebi in meni prihranili mnogo neprijetnosti, če bi bili popolnoma odkritosrčni,« je čez nekaj trenutkov nadaljeval nadzornik. »Zdaj sem vam pa primoran povedati, da utegneta vaša neodkritost in pomanjkanje poguma spraviti v nevarnost še nadaljnja človeška življenja.«

Utihi je, a nihče izmed nas ni izpregovoril; niti drug drugega se nismo upali pogledati. Moje oči so bile uprte v strupenozeleno preprogo, medtem ko me je zavoj z denarjem pod obleko žgal kakor razbeljeno železo.

»Nihče nima ničesar povedati?« Nadzornikov glas je zvenel zelo krotko, a v njegovih sinjih očeh se je zalesketala grozeča iskra.

Vsi smo molčali. Samo ob nenadnem grmenju smo se vsi zdrznili. Nazadnje je Stephen Lansing pretrgal tišino.

»Ali smem morda vprašati, v čem obstoje dokazi, ki jih ima policija za umor Lottie Mosbyjeve?«

»Seveda smete vprašati,« je odgovoril nadzornik na brez podmeha.

»No, potem vprašam, gospod nadzornik.«

Howard Warren se je sunkovito zasmeljal.

»Zdaj imate priložnost ravnati se po svojih dobrih nasvetih, nadzornik Bunyan. Ko ste že tako s podarkom apelirali na našo vest, vam zdaj pač ne ostane drugega, kakor da nam poveste čisto resnico, kajne?«

Nadzornikov pogled je za nekaj časa obstal na Howardu, nato se je pa iznenada obrnil k Stephenu.

»Mislim, da vam ne bo težko uganiti, Mr. Lansing, s katerega okna so Lottie Mosbyjevo pahnili v globino.«

»Zelo laskavo, gospod nadzornik,« je zamrmral Stephen.

Takrat mi je na nesrečo šinilo v glavo vprašanje:

»Za božjo voljo, gospod nadzornik, pa menda nazadnje ne z mojeg prejšnjega stanovanja?«

»Adelaida, Adelaida,« mi je zašepetal Stephen, »vi ste ali najpametnejša ali pa najbolj neumna ženska na svetu.«

Nadzornik me je tako pogledal, da me je kar mrzlo izpreletelo.

»Da, Miss Adamsova, iz vaše prejšnje spalnice so pahnili nesrečno žensko v globino. Res presenetljivo, da ste to tako hitro uganili.«

Ali nam ne bi povedali, kako ste prišli do tega sklepa, ki je zanj policija potrebovala izredno dolgo časa?«

»O... samo... kar tako sem si mislila,« sem hripavo zajecjajala, »da bi jo bili vsi ljudje, ki so bili pač vso hišo preiskali... gotovo našli, če ne bi... skratka, v mojih sobah, ki so vendar zaprte in zapečatene, so jo gotovo nazadnje iskali.«

Celo meni sami je to pojasnilo zvenelo na moč prisljajeno in gotovo sem se zdelo tako kriva, kakor da bi imela deset umorov na vesti. Zato tudi nisem bila nič presenečena, ko me je nadzornik pogledal s porogljivim nezaupanjem.

Izredno nadarjen detektiv ste, Miss Adelaida,« je pripomnil s svojim najslajšim glasom. »Popolnoma logičen sklep. Seveda, če je res samo sklep.«

»Saj na koncu

Listek „Družinskega tednika“

Nevarnosti sončenja

Napisal dr. Alfredo Cerami

Brž ko se začne topla letna doba, se morske obale, gorska pobočja in travniki v ravnini, moderne terase ali majhne verande poletnih hišic napolnijo z napol nagimi ali celo — če se čutijo »varne« — popolnoma nagimi ljudmi, ki uživajo sončno toploto, da bi njihova telesa zarjavela. Rjava je pač modna barva!

S strogo znanstvenega stališča ima sončenje v splošnem sicer velike prednosti, ima pa tudi slabe strani, ker pogosto nasprotno učinkuje, kakor bi človek želel. Tega ne bi smeli pozabiti. Če si privoščiš sončne kopeli na slepo srečo, morda kot zdravilo za nevraženje, slabokrvnost ali kakšno drugo bolezen, lahko to povzroči resne težave.

Koža nekaterih ljudi je posebno kemično razdražljiva, to se pravi, vsebuje za svetlobo izredno občutljive snovi in če jo izpostavljaš sončnim žarkom, ji utegne hudo škodovati. Omenjene snovi se morejo med zdravljenjem prenesti na človeka ali pa se dajo užiti s hrano. Od pogostih snovi, občutljivih za svetlobo, naj omenim: akrin, metilenski modril, emitrosin, vanilin in sulfamid, ki jih dandanašnji toliko uporabljajo v zdravilstvu.

Da bi izpravljali škodljive vplive teh snovi, so začeli izdelovati preparate, katerih osnovna sestavina je resorcin. Razen tega uporabljajo — če upoštevamo najnovejša zdravstvena postopka — nikotinsko kislino. Te snovi služijo hkrati kot zdravilo za srbečo in utegnejo preprečiti različne kožne obolenosti.

Najbolj priljubljene in najbolj razširjene kolonjske vode vsebujejo bergamotovo olje. Če greste po uporabi takšnih kolonjskih vod na sonce, utegneta dobiti hude opekline kože, ki se dolgo časa ne ozdravijo.

V naravi tako zelo razširjeni klorofil (listno zelenilo) ima posebno, za svetlobo občutljivo lastnost: ugotovili so, da ljudje, ki po kopanju ležejo v travo in se tako izpostavijo sončnim žarkom, dobijo mehurske kožne izpuščaje, ki jih povzroči klorofil, ker absorbira rdeče sončne žarke.

V poletni vročini srečaš mnogo žensk, ki imajo okrog rdeče namazanih ustnic kožne izpuščaje. Le malo-katera izmed njih pa ve, da je to pripisovati kemičnemu učinku nekaterih sestavin kozmetičnih preparatov, ki se pod vplivom sončnih žarkov tako izpremenijo, da škodujejo polti.

So tudi ljudje, ki sončnih kopeli sploh ne prenesejo: kratak čas po tem, ko so bili na soncu, nastanejo na njihovi koži izpuščaji, srbečica, vodene otekline, mehurji, pravzaprav opekline in nevarna vnetja kože.

Glavne motnje, ki jih utegnejo povzročiti sončne kopeli, se stopnjujejo od navadne slabosti do takojšnje smrti. Le-ta je sicer res precej redka, utegne pa nastopiti posebno pri tistih, ki imajo šibko srce. Tiste, ki se neprevidno izpostavljajo soncu, lahko zadene sončarica ali vročinska kap. V tem primeru ni treba, da bi bil edini krivec sonce; sodegovorni morejo biti tudi neznosna soparica, visok odstotek vlage v zraku, siceršnji telesni napori pred sončenjem, tudi pretesna obleka.

Posebno nevarne posledice pa utegne imeti sončenje za tiste ljudi, ki niso bili prav trdnega zdravja. Pri tem bi posebno rad opozoril ljudi, ki so imeli v otroških letih ali pa v mladeniški dobi nedolžno tuberkulozno vnetje pljuč, ki se je samo ali pa z nego ozdravilo. Pri sončenju se jim ta bolezen utegne vrniti, in sicer zelo hitro, nevarno in skoraj da neozdravljivo, ker je njeno razširjenje pogosto že preveč napredovalo. To dejstvo ima neovrgljiv znanstveni vzrok:

skoraj vsa živa bitja imajo v svojem organizmu tuberkulozne bacile, ki jih je organski odpor sicer premagal, ki pa ostanejo živi pokopani v različnih limfnih žlezah, ležečih okrog pljuč. Ti bacili se pod vplivom neprevidno uporabljenih zunanjih dražljajev spet obude v življenje.

Vse to, kar smo tu navedli, kajpak ne sme roditi prepričanja, da se moramo odpovedati sončnim kopelam. Biti moramo le previdni in upoštevati, da ne smemo uživati sonca nezumno; če se ne počutimo dobro, pa sploh ne smemo hoditi na sonce.

Treba je svoje telo dobro poznati, preden uporabljate sončne kopeli. Trajanje sončnih kopeli je treba počasi stopnjevati, s primernimi presledki. Sončne žarke bomo najbolje izkoristili, če bomo različne dele telesa drugega za drugim izpostavljali sončnim žarkom in se pri slehernem, še tako neznatnem neugodju takoj nehali sončiti.

Samo pri takšnem postopku ostane sonce najboljše zdravilo, ki nam je hkrati s svežim zrakom brezplačno na razpolago.

»Superez«, Milano

»Nevidni« zamorci

Vojna prinese s seboj marsikaj nepričakovane. Tako je že nekaj časa domačinom na otokih Nizozemske Indije prepovedano nositi bele obleke.

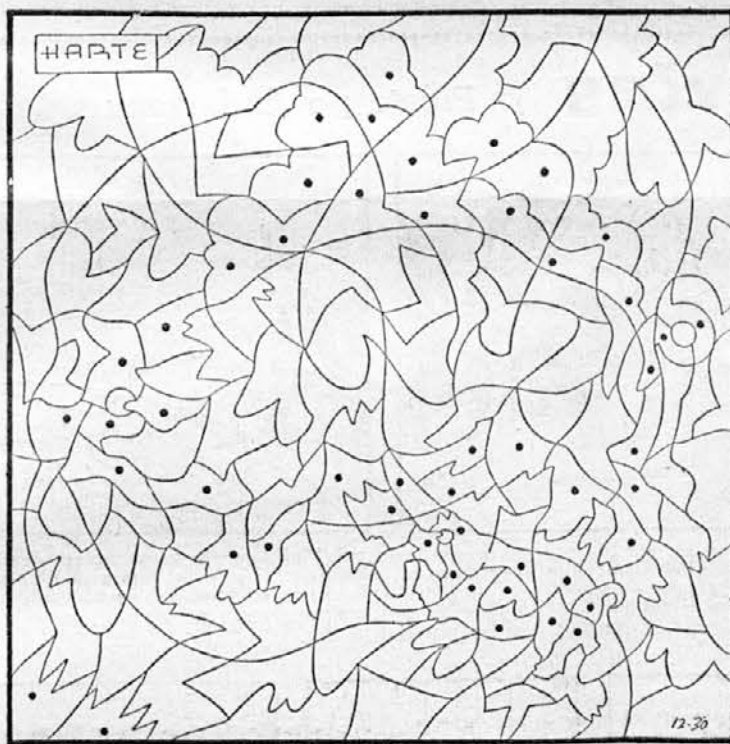
In veste zakaj? Sovražni letalci jih namreč že z velike višine opazijo, ker se njihova temna polt tako izrazito odraža od bele obleke. Za živali in za ljudi je obleka v barvi narave eno izmed starih sredstev obrambe. Žal pa vselej ne izpolni svojega namena.

Nič novega...

Nikar ne mislite, drage dame, da so vaši moderni čevlji z debelimi lesenimi ali plutovinastimi podplatmi velika novost! Ta moda se je namreč rodila že v starem veku.

Takšne sandale so iznašli Grki. Zanje niso imeli nič manj ko dvajset različnih imen. Najprej so jih iznašali zato, da bi jih nosile majhne ženske. Ta moda je mela velikanski uspeh na vsem helenskem polotoku že dolgo časa pred Kristusom. Razlika med tedanjem in današnjo modo je bila samo ena: te sandale niso nosile velike ženske!

Izpolnjevanke

Počrtnite vsa s piko označena polja in zagledati boste zanimivo sliko

NEMOGOČE DEKLE

Napisala E. Walkerjeva

Suzana je imela v nekem pogledu smolo: imela je odlično sorodstvo, ki je s »toplino« zanimanjem opazovalo življenje in početje rodbinskih članov.

V drugem pogledu (po mnenju rodbine) je imela pa nepopisno srečo. Bog ve, od kod je izklopala vse tiste ženitveželne moške vseh starosti in poklicev. Resnici na ljubo: Suzana ni izklopala teh moških, temveč so jo obletavali kakor mušice luč ob toplih poletnih večerih. Pri tem pa niti ni sijala od leska težkih milijončkov, saj je marljivo delala v nekem laboratoriju med retortami in glivami, niti se ni ponašala s pravilno lepoto; da je bila ljubka, ni nihče oporekal, razen neke kislaste sestrice, ki je trdila, da ima usta v razmerju z majhnim nosom dosti prevelika.

A Suzana je imela očitno tisto, kar moške najbolj mika: znala je biti vesela, in vendar tudi prav razumno in resna, zraven je pa znala primesti šepec nepreračunljivosti v svoje razpoloženje, ravno toliko, da plašljivih moških — vsi so namreč pri tem plašljivi — ne bi odpodila s tragiko. Poleg tega je imela prav toliko čustva, da je nežno čuteče moške očarala, bolj grobo uklesane pa opajala kakor staromodni parfumi iz parmskih vijolic: bila je pa razen tega ravno dovolj bistra, da se ni zdela preveč pametna in preudarna.

Tako se je zgodilo, da je Suzana dobivala ženitvene ponudbe kar na tekočem traku. Sprejemala jih je, jih vestno odklanjala in jih odlagala k ostalim. V družinskem vejevju je začelo šušleti: govorili so o Suzani. Najprej ženske, kajpak. Ena izmed najbolj kiselkastih samskih sester, ki je šla mimo življenja ali je pa življenje šlo mimo nje (kdo bi vedel natanko povedati), je Suzani vtisnila pečat nemorale, lahkomišelnosti in površne kokerije. Zraven je dodala ugotovitev, kako neumni so moški, da letajo za takšno stvarco, kakršna je Suzana, ko je vendar toliko boljših. Pri tem je dobra kislica mislila očitno nase in Suzana bi ji bila rada odstopila kate-rega izmed svojih obžalavcev, zakaj bila je velikodušna in dobronamerna; a nihče ni hotel.

Neka druga sestrčina, ki ni znala čakati na pravega moža ali pa ni znala

iz svojega zakona ustvariti toplega kotička, je pri sleherni odklonjeni ženitni ponudbi filozofirala o politiki preskrbe: to je prav gotovo zadnja možnost in kmalu si bo vse prste obiljala za tem zadnjim kandidatom; a potem bo obsedela med dvema stolčkoma in bo lahko gledala, kdo ji bo tam delal družbo v njenih sanjah o veliki sreči. Omožiti se po pameti je še vseeno boljše kakor ostati večna stara devica... To je pa še zmerom moralneje in poštenjeje, jo je zavrnila Suzana: v tem pogledu je imela svoje nazore.

Pri moških je bilo mnenje deljeno. Stric Gaston je citiral Balzaca »Bal des seauux«, roman, v katerem opisuje samozavestno gospodično de Fontainovo, ki se je na koncu koncev in ko ji ni ostalo ničesar drugega, poročila s starim odsluženim pomorščakom. Stric Walter se je smehljaj in se muzal, poznal je ženske in menil, da se slikovita zbirka razočaranih duš nima vzroka pritoževati, dandanašnji moški pač ne znajo ravnati z ženskami. Nato je pa sledila zgodba o trdovratni krotitvi njegove Jožefine. Kajpak je vedelo vse sorodstvo, da je teta Jožefina njega ukrotila — a pustili so mu veselje zmag.

Bratranci so Suzano odklanjali kot domišljavo, neumno gos, medtem ko so se drugi postavili za njo: škoda, da bi se takšno dekle poročilo, saj mora biti za vse tukaj, ne samo za enega.

Tako je bilo s sorodstvom. In Suzana? Zakaj se ni poročila prav do visoke starosti osemindvajsetih let? Pogosto je na takšno vprašanje samo skomignila z rameni, pogosto je imela pa svoje vzroke. Z devetnajstimi leti so bili ti vzroki še zelo nezreli in so se nanašali na zunanjsko.

Prosimo, nakažite naročnino! Hvala!

pozneje so pa zadeli boli v črno. Stopnjevanje je bilo približno takole:

Sandale nosi, nogavice mu mahedrajo okrog členkov, da se mu vidi noge; to je tako neokusno. Po vsakem stavku reče »kajne«, kar da v polurnem pogovoru 39 »kajnejev«, koliko jih bo šele v vsem življenju! Nenegovane nohte ima in se z menoj skoraj zmerom sestane neobrit: sploh je pa premalhen.

Neumne pravopisne napake dela v svojih pismih ji kritizira ves svet.

Dražji me, da bom hudobna in grda, ker k vsemu pravi »da« in nima nikoli svojega mnenja. (Siromak.) Govori samo o svojem denarju, kaj si lahko z njim kupi in privoščijo, od električnega brivskega aparata do nenasične žene. Prav nič me ne mika, da bi me kdo »kupil«.

Vedno pripoveduje samo o svojih pustolovščinah z ženskami: vsa dekleta so nora in zaljubljena vani, teka jo za njim in se hočejo zaradi njega zastrupiti. In ker jaz tega ne počnem, se hoče z menoj poročiti. Jaz bi pa rada moža, ki bi se poročil z menoj, čeprav bi bila nora in zaljubljena vani.

Počakal me je pri vlaku in mi ni niti kovega odzvel — tako me bo pustil vse življenje, da bom vse sama nosila.

Ko je v restavraciji obširno in z vsemi pojasnili in navočili, kakšen naj bo njegov biftek, naročil večerjo najprej zase, je vprašal tudi mene, kaj bi rada jedla. Med večerjo je kupil časopis in je diskretno bral uvodnik, medtem ko se je razgovarjal z menoj. Kako dolgo bi ga bral diskretno?

Po prvem kozarcu vina je bil okavjen, tika je natakare in se predstavljal ljudem, ki se jim je že trezen predstavljal.

Gledal je za sleherni ženski in vihal nos, češ da se njegove rojakinje slabo oblaščijo, da se ne znajo vesti, da so brez čara. Oh, če pomisli na Lunajčanke ali celo na Parižanke...

Sicer so se dali naštetj pametni odgovori proti vzrokom odklonitve. Neprizadebli imajo zmerom ugovore na zalogi, čeprav sami ne nosijo svoje kože

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 8 lir

Prijaznost

Pogosto sem že čital v časopisih, da je stepanje preprog skozi okno prepovedano. Kljub temu sem pa doživel zadnjič, da mi je neka gospodična stopala nad glavo skozi okno preproge in posteljino.

Ne vem, ali ta gospodična ne zna čitati opozoril v časopisih, ali pa ne pozna najpreprostejših pravil olike. Zanima me, ali bi bila zadovoljna, da bi zamenjala vlogi? Gotovo ne. Zato pa naj bi veljalo tudi zanjo pravilo: »Česar nočeš, da drug tebi stori, tega tudi ti drugemu ne stori!«

M.

na trg, in Suzana je bila res v nekem pogledu prenatlačna in preobčutljiva. Marljivo je poslušala, kadar so ji pridigali, na koncu je pa prišla neovrtna logika: »Sploh ga pa nimam rada, sicer se ne bi zgrajala nad takšnimi malenkostmi.«

Položaj se je zdel brezupen in Suzani je grozilo staro devišstvo. Dokler ni lepega dne počila bomba in se je Suzana poročila. Če je rodbinski svet pričakoval čudežnega moža lepote, duhovitosti in nastopa, se je hudo razočaral. Prišel je preprosti doktor s kmetov — suh, neznan, celo nekoliko neroden, samo resne in jasne oči so napravile prijeten vtis. Celotna kislica je bila razočarana, zakaj na skrivnem je pričakovala senzacijo, zdaj je bila pa prikrajšana zanjo.

Ko je doktor s kmetov odšel in so od prve osuplosti zaprli usta, da so jih takoj nato spet odprli in začeli govoriti, da bi na nevesto bolj ali manj taktično navadili s pripombami o »zgrešenem okusu«, je moderna Suzana v svoj visoki starosti osemindvajsetih let vzdihnila kakor dekleta iz bidermajerskih časov:

»Od vsega začetka ga imam tako neznansko rada, da sem se zmerom samo bala, da me on ne bi maral.«

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri trančičkanem mostu
vsakovrstna očala, daljnogledi, lopomer, barometri, izvorniki, itd. Velika izbira ur, zlatine in srebrnine. Samo kvalitetna optika. Cenik brezplačno.

FILATELISTI POZOR! Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk — v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6

GOSPODIČNA, vajena vseh pisarniških del, poslovanja z oblastnimi uradi, strojeopiska, dobra računarica, z znanjem italijanščine in nemščine, želi mesta samo v prvostopenjskem podjetju. Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Družinskega tednika« pod »Marljivo in zanesljivo 32«.

davno vedeli, če bi imeli norca med nami.

Nadzornik je zmajal z glavo.

»Na nesrečo, Mrs. Anthonyjeva, razkroj možganov pri nekaterih duševnih boleznih, kakor je na primer demencia praecox, do neke stopnje tako počasi napreduje, da je niti strokovnjak pogosto ne more ugotoviti. Po mnenju naših najuglednejših zdravnikov za duševne bolezni lahko oseba, ki ima takšno bolezen, to dolgo časa skriva, tako dolgo, dokler se zaradi posebnega razburjenja življenjskega sistema ne prerazdraži. Če se to zgodi, lahko kmalu sledi popoln zlom. V nekaj tednih ali celo dneh utegne postati bolnik iz navidežno čisto normalne osebe splošnonevaren norec. Zaradi teh okoliščin je pač v interesu vseh, ki bi radi še nekaj časa živeli, da ničesar, prav ničesar, kar vedo, ne prikrivajo pred policijo.«

Zdelo se mi je, kakor da bi krožili pogled nadzornika Bunyana posebno dolgo ostal na Cirilu Fancherju.

»Na koncu koncev bom stvari itak prišel do dna,« je rekel nadzornik in nehotno stisnil levico v pest; »v tem pogledu se nikar ne vdajajte zmotam. Za zdaj pa brez vaše pomoči ne morem jamčiti, da pridem zločincu na sled, še preden se enemu ali drugemu izmed vas... kaj podobnega zgodi, kar se je že dvema.«

»Smešno!« je razburjen vzkliknil Howard. »Ali niste malo preveč zaljubljeni v dramatične učinke, go-

spod nadzornik? Saj to nazadnje ni kriminalna igra, v kateri mora na koncu vsakega dejanja nova žrtev mrtva obležati na odru. Zakaj naj bi morilec še nekoga spravil na drugi svet? Saj menda ne mori za zabavo?«

»Ne,« je priznal nadzornik, »ne, morilec ne mori za zabavo. Obkrat je, če se ne motim preveč, moril zato, da bi se rešil. Moril je Jamesa Reida in Lottie Mosbyjevo, da bi ohranil svojo skrivnost. Iz istega vzroka bo spet napadel. Ne bom prej miroval, dokler mu ne iztrgam njegove skrivnosti, in vsak izmed vas, gospoda moja, bi lahko razkril trohico te skrivnosti, ko bi le hotel. In še tole naj povem: preden boste našli priložnost to storiti, vas bo morilec, če bo le imel možnost, prav tako spravil s poti kakor svoji prejšnji žrtvi.«

»Oho, gospod nadzornik, saj potem nam pa ne dajete preveč dobrega sveta,« se je Howard oglasil k besedi. »Kako morete po tem svarilu še pričakovati, da povemo vse, kar vemo? Seveda, če sploh kdo izmed nas kaj ve, o čemer pa jaz dvomim.«

»Pred vrati te sobe stojita dva oborožena redarja, Mr. Warren,« je mirno pripomnil nadzornik. »Tudi jaz imam revolver pri sebi. Ta soba je ta trenutek edini prostor v hiši, v kateri lahko poveste resnico, čisto resnico in nič drugega ko resnico — brez strahu pred neželimi posledicami.«

»Ze mogoče,« je rekel Howard,

»a kljub temu bi moral biti po tem,

kar ste nam povedali, popoln norec, če bi spravljal svoje življenje v nevarnost s preveliko odkritosrčnostjo.«

»Kakor mislite, Mr. Warren,« je hladno odvrnil nadzornik. »In vendar bi rad čisto zasebno stavil z vami, da bom vsaj od vas, še preden zapustimo to sobo, izvedel resnico.«

»Oh, res?« je oporekel Howard z ne prav pristno samozavestjo. Kakor udarci z bičem so ga oškrbnile nadzornikove besede:

»Tik preden so našli truplo Jamesa Reida, ste bili vi v četrtem nadstropju, Mr. Warren.«

»Oh, res?«

»Od onod ste prišli naravnost v vežo in ste se prav vneto trudili, da bi Miss Adamsovo spravili iz hotela.«

»To ni zločin, če povabim damo v kino,« je zamrmral Howard, zaman trudeč se, da bi se kazal ne-skrbnega.

Nadzornik je neusmiljeno nadaljeval:

»Niste samo vse storili, kar je bilo v vaši moči, da bi spravili Miss Adamsovo iz hotela; poskušali ste tudi preprečiti, da bi šla v svojo sobo po plašč.«

»Topel večer je bil in... moj avto je zaprt.«

»Zakaj vam je bilo toliko do tega, Mr. Warren, da bi natanko ob določenem času spravili Miss Adamsovo s prizorišča zločina?«

»Iz muhe delate slona, gospod nadzornik,« je zajecjal Howard in se ugriznil v ustnico. »Nobenega po-

sebnega namena nisem imel, ko sem povabil Miss Adamsovo v kino.« Poskušal se je nasmehljati. »To je vsaj moja razlaga te zadeve in ji boste pač morali verjeti.«

»Ne verjamem ji, Mr. Warren,« je rekel nadzornik. »Nikoli ni došla brez nevarnosti policiji kaj natvesti.«

Ostro je potrkal ob mizo; neki policist je vtaknil glavo skozi vrata.

»Odvedite tega moža, Sweeney!« je ukazal nadzornik.

Polly je tiho vzkliknila, medtem ko je Howard, ki se je bil v tem spet zbral, malomarno vprašal:

»Zaradi kakšne obtožbe me aretirate, gospod nadzornik?«

»Zaradi obtožbe umora.«

»Ne... o ne!« Mary Lawsonova je planila pokonci; obupana, proseča se je obrnila k nadzorniku. »Ne smete Howarda aretirati,« je kriknila vsa zbegana, »saj... saj...«

»Za božjo voljo, Polly,« je vzkliknil Howard, »zamašite ji usta!«

»Ne,« je rekla Mary Lawsonova odločno, »predolgo sem že molčala.«

»Moja aretacija je samo trik, da vam razvežem jezik! Za božjo voljo, ne dajte se ujeti v to past!« jo je rotil Howard.

Zdelo se je, kakor da ga Mary ne sliši. Strmo je gledala nadzornika. Zdela se je stara in strta.

»Ne smete Howarda aretirati,« je izdajala, »ker... ker sem mu dala jaz povod, da je spravil Adelaido proč od njene sobe.«

»Oh, teta Mary, teta Mary!« je tarnala Polly. Howard jo je čez na-

slonjalo zofe prijel za roke in jih močno stisnil. Bila sem zbegana; svojim ušesom nisem mogla verjeti.

»Govorite dalje, Mrs. Lawsonova,« je rekel nadzornik prijazno.

»Howard me je prišel obiskat v četrto nadstropje. Po Clarenceu sem mu bila namreč poslala sporočilo. Če vprašate Clarencea, vam bo to potrdil.«

Nadzornik se je utrujeno nasmehnil.

»To že vem, Mrs. Lawsonova.«

»Saj sem vam vendar rekel, da je past,« je zastokal Howard. Polly je zaihtela kakor nesrečen otrok.

Maryjine ustnice so trepetale.

V pismu sem Howarda prosila, naj poskrbi, da... da Miss Adamsova med osmo in deveto uro zvečer ne bo stopila v svojo sobo.«

Zašumelo mi je v ušesih.

»Mary, ljuba Mary!« sem zahlipala. »Ko bi se mi bila le zaupala!«

»Potem bi imela morda tudi vašo smrt na vesti!« je s težavo izdala vila Mary.

»Ali ste se zaupali Mr. Warrenu, Mrs. Lawsonova?« je mirno vprašal nadzornik.

»Nikomur! Nikomur, slišite!«

»In vendar je skušala vaša nečakinja zbežati, brž ko je spoznala, da je krvavi nož del vaše pisalne garniture.«

»Samo to vam lahko zmerom znova zatrdim, da niti Howard niti Polly nista prav nič slutila, za kaj pri vsem tem gre!« je kriknila Mary, tresoč se po vsem životu.

(Dalje prihodnjič.)

Ob stoletnici smrti velike umetnice

Elizabetha Vigée-Lebrunova — modna slikarka 18. stoletja

Ženska, ki je slikala kralje in cesarice, je umrla zapuščena in osamljena

Umetnost ljubke Francozinje Elizabetha-Luize Vigée-Lebrunove pogosto imenujejo „poslednji smehljaj 18. stoletja“. V svojih slikah je Vigée-Lebrunova na duhovit in neprisiljen način združila lahkonost umetnost rokokoja s pastirskimi motivi antične dobe.

Elizabetha Vigéejeva se je rodila leta 1755. v Parizu kot otrok slikarja, ki je kmalu spoznal njeno nadarjenost za čopič in paleto: »Če ti ne boš slikarka, ne bo nikoli nobena,« ji je večkrat dejal. Njena prva učiteljica sta bila Jean-Baptiste Crouze in Joseph Vernot.

Na nekem sprehodu je vplivna madame Suzanne, Vigéejeva prijateljica, predstavila svojo mlado varovanko kraljici Mariji Antoinetti. To bežno srečanje je bilo velikega pomena za Elizabetho. Kraljici je bila všeč, iz njunega poznanstva je pa kmalu vzkliklo iskreno prijateljstvo, ki je trajalo več let. V tej dobi je ustvarila Elizabetha okrog 30 slik o Mariji Antoinetti in njeni družini.

Odtelej je šla Vigéejeva pot strmo navzgor. S petnajstim leti je bila mlada slikarka že slavna, z devetnajstim je postala članica Kraljevske akademije, z 21. leti se je poročila s trgovcem z umetninami, z Lebrunom. V zakonu pa ni bila srečna in se je leta 1794. ločila.

Ves umetniški Pariz se je zbiral v njeni hiši: glasbenik Grétry, filozof Champfort, slikar Louis David. Tudi plemiški svet je rad zahajal v njeno hišo; ljudje so prihajali ne samo zaradi umetnice, temveč predvsem, ker je bila ta umetnica lepa, mlada, črna, laska z živahnimi očmi in pikantnim noskom. Tisti čas je bila Vigée izredno lepa, bila je duhovita, šarmantna, skratka prava Parižanka.

Prišlo je usodno leto francoske revolucije. Vigée je morala, kakor mnogo drugih, bežati. V letih 1793. do leta 1799. je pa, pridna kakor čebela, ustvarila nič več in nič manj kot 438 slik. Samo v letu 1789. pa 37 slik. Dne 5. oktobra istega usodnega leta je pobegnila s svojo hčerko iz Pariza in pribežala v Turino. Od onod jo je vodila pot v Bologno, Firenzo in Romo. Povsod so jo navdušeno sprejeli; 8 mesecev je ostala v Romi, nato je odpotovala v Napoli, kjer se je spoznala s slovitopolepico lady Hamiltonovo, z admiralom Nelsonom in italijanskim komponistom Paisiellom. Kajpak je takoj naslikala nekaj značilnih slik o lepi lady in pomorskem junaku; še zdaj so priče njune romantične ljubezni.

Nato jo je življenjska pot vodila na Dunaj, kjer je ostala tri leta, od onod pa v Prago, Draždane, v Petrograd. V Petrogradu jo je sprejela cesarica Katarina s svojim ljubljencem Potjemkinom. V njuni gostoljubni oskrbi je ostala dolgih šest let. V Petrogradu se je tudi poročila njena hči s tajnikom grofa Černičeva, Nigrisom. Umetnica se je tej poroki upirala, zakaj slutila je, da je ta ljubezen za njeno hčerko pogubna. Vendar ni dosegla ničesar in je naposled vsa žalostna odpotovala iz Moskve čez Berlin v Pariz. Tamkaj jo je njen ločeni soprog slavnostno sprejel, toda Vigée je bila že zelo utrujena in nemirna. Kmalu je zapustila prestolnico Francije in odpotovala v London, kjer je ostala šest let.

Kot skrušena petdesetletnica se je vrnila v Pariz, kamor je pribežala iz Rusije tudi njena hči; njen zakon z Nigrisom ni bil srečen. V domovino se je vrnila duševno uničena in bolehná. Umrla je leta 1819., dvajset let pred svojo materjo. Vigée je ostala sama. V Louveciennesu pri Parizu si je kupila posestvo, kjer je odtelej živela. Umrla je kot matrona v 87. letu. Dne 30. marca 1842. leta so se zaprle njene utruje.

Koliko zvezd miglja na nebu?

Poetje in zaljubljeni občudujejo zvezde, toda še na misel jim ne pride, da bi jih šteli, kakaj v svojih čistih, preprostih srcih slutijo, da je njih številno neskončno. Ne tako astronomi. Astronomu se tako vratolomno visoka številka ne zmede glave.

Pred 2.000 leti so tedanji astronomi našli na nebu 1.000 zvezd. Ta številka se je do današnjih dni povečala za sto in sto tisoč zvezd. Pred kratkim je izšel nov astronomski fotografski atlant z 22.000 stranmi in več ko 30 milijoni zvezdami. Ali so pa tudi zdaj že vse?

Delo na tekočem traku ni novost

V Skandinaviji so pred nedavnim odkrili neko predzgodovinsko tovarno orožja. V njej so našli vse mogoče predmete, razen tega pa tudi mnogo orožja, še ne izdelanega, pa tudi mnogo dogotovljenega.

To dokazuje, da so bili delavci tiste davne predzgodovinske dobe izurjeni in da je vsak izmed njih izdelal samo do predmeta, tisti del, ki je najbolj ustrezal njegovim sposobnostim.

Po tej najdbi torej lahko sklepamo, da so že v železni dobi poznali delo na tekočem traku in da Ford in drugi veliki industrijci na tem področju niso uvedli ničesar novega.

Nastanek Bakuja

Mesto Baku se mora zahvaliti za svoj nastanek perzijskim oboževalcem ognja. Ko so namreč ti videli, da izhajajo iz zemlje plini — namreč iz petrolejskih vrečev — so mislili, da jim je njihovo božanstvo poslalo znamenje, naj na tistem mestu postavijo tempelj.

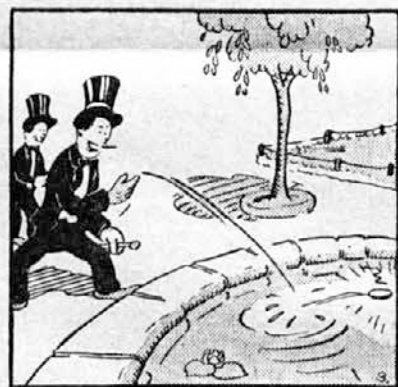
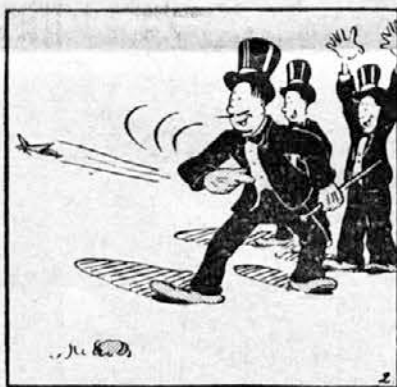
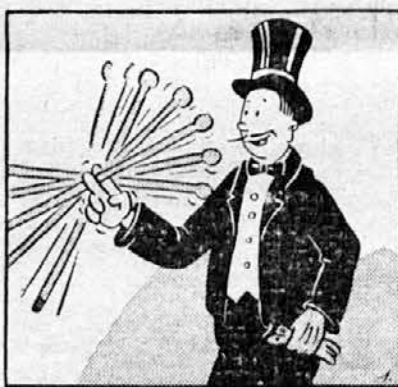
Tako so storili. Ker je bilo pa mnogo vrečev, so morali zgraditi več templjev. Med njimi so se sami naselili v skromnih hišicah in tako je počasi zrastle mesto Baku.

Autoritratto della bella Elisabetta Luisa Vigée, pittrice di moda del Settecento. Avtoportret lepe Elizabete-Louise Vigéejeve, modne slikarke 18. stoletja.

ne oči, ki so videli toliko lepote in toliko sveta. Na njenem skromnem nagrobniku, kjer sta vklesana čopič in paleta, v Louveciennesu čitaš: »Je re-

Leteči kovčeg / Prosto po Andersenu

Njega dni je živel bogat trgovec, tako bogat, da bi lahko z zlatniki tlakoval celo ulico in še eno uličico povrhu. Poleg bogastva je pa imel trgovec še edinega sina Peregrina. Sin je bil živo nasprotje očeta: oče je bil pameten in varčen in je znal z denarjem modro ravnati. Ko

je trgovec umrl, je začel njegov sin razmetavati denar, kar se je dalo. Iz bankovcev si je delal letala in jih spuščal v zrak, s srebrniki se je pa igral žabice po vodi.

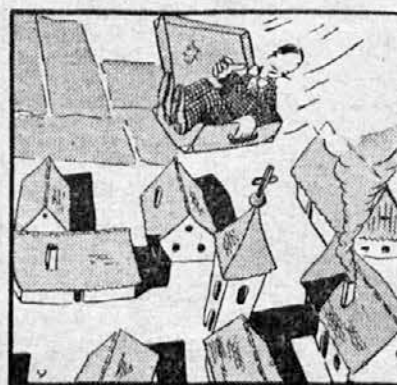
Imel je pa tudi polno »dobrih prijateljev«, ki so mu pomagali zapravljati denar.

Z denarjem je ravnal tako, kakor da bi mu ne mogel poiti: naposled mu je pa le pošel, in od vsega bogastva, ki mu ga je bil zapustil oče, mu je ostalo samo nekaj novcev, dedova nočna halja in par opank, ki jih je našel na podstrešju. Prijatelji, ki so mu pomagali zapravljati dediščino, so ga zdaj seveda zapustili, a eden izmed njih

mu je poslal star kovčeg, kakor bi hotel reči: »Prijatelj, pospravi svoje reči in izgini!«

Kaj naj bi pa pospravil, ko ni imel ničesar več razen dedove halje in para opank? Prisiljeno se je nasmešnil in sam sedel v kovčeg.

Ko je Peregrin tako zamišljen sedel v kovčegu, se je — nič hudega na sluteč — dotaknil ključavnice in švirk. Že je zletel kovčeg z njim vred skozi najbližje okno pod oblake. Ta kovčeg namreč ni bil navaden kovčeg, temveč takšen, da je zletel kviku kakor zrakoplov, če si pritisnil na njegovo ključavnico.

In tako sta kovčeg in Peregrin letela čez mesta in vasi. Včasih je dno pod njim presunljivo zaškripalo, da se je Peregrin zbal, da se bo vrlo in da bo padel iz vrtočev višine ter se razletel na tisoč kosčkov. Vendar ne, dno se ni udrla in kovčeg je letel mirno dalje.

Dalje prihodnjic

Napoleonova papiga poginila

Iz Avenide de Mayo v Argentini so pred nedavnim sporočili v Evropo vest, da je tam po 150 letih razgibanega življenja poginila slavna Napoleonova papiga.

Njeno življenje je najtesneje povezano z življenjem velikega Korza. Ko so ga izgnali na otok Elbo, je z njim delila njegovo usodo in ga kratkočasila v njegovem izgnanstvu. Po mnogih na ključjih je naposled prijadrala čez veliko lužo v Južno Ameriko, kjer je srečala in spoštovana živorarila dalje. Pogosto so jo ljudje slisali z osornim glasom ponavljati vojaška povelja, kakor jo je bil naučil Napoleon. Tako je papiga še poldrugo stoletje oponašala glas svojega slavnega gospodarja.

Sodoben hotel

Pred nedavnim je prišla znana pariška modna hiša Haute Couture v Lyon, prvič v tej vojni, da bi predvajala svoje modele. In tako je nastal svojevrsten problem: kako spraviti pod streho sto ljubkih mladih manekenk? V Lyonu so namreč vsi hoteli zaprti in neoskrbovani in tako mlada dekleta niso imela kje prenočiti.

Po mnogih težavah so naposled problem rešili. Vseh sto mladih damic so nastanili v spalnem vlakcu, ki so ga nalašč v ta namen pripeljali na lyonsko postajo. Zajtrkovala so v jedilnem vagonu, ki so ga priključili temu ne navadnemu vlakcu. Vesela skupina mladih deklet je dala svojevrsten čar te mačni in pusti lyonski postaji in vsi ljudje so bili očarani ob tem nenavadnem pogledu.

Nadomestilo za žgalni dar

V Indiji in na Daljnem vzhodu ima jo običaj, da med verskimi svečanostmi zažigajo sandalovino Budhi na čast. Ta les je bogat na različnih ekstraktih in zelo blagodišeč.

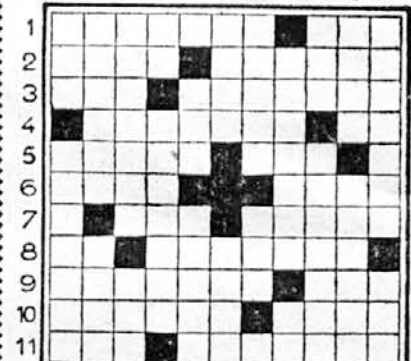
Ker se je pa moderno rezbarstvo postalilo tega dragocenega lesa, so se začeli častitelji Budhe bati boga, ki so ga oropali tega dobrodišečega žgalnega daru. Ker je zadnja leta marsikaj znamenju nadomestkov, sta dva učenjaka, in sicer Bun-Hoi in Cagniat, akademiji znanosti sporočila odkritje dovršenega nadomestila za sandalovino, nekega ekstrakta iz tega lesa.

V bodoče se torej častilcem Budhe ne bo več treba bati jeze užaljenega božanstva, ker mu bodo lahko pošiljali v nebo prav tako blagodišeč vonj.

UGANKE

Križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Vodoravno: 1. Eden izmed Velikih Sundskih otokov; kmečka jed. 2. Nemško ime za janež (iz latinskega); vrsta srednje sole. 3. Oranje, izorana zemlja; nemški graditelj letal. 4. Češki pisatelj zgodovinskih romanov in dram (1851.—1932.); okrajšava za novi testament. 5. Cilj vsakega delovanja in prizadevanja; moderno orožje; začetek abecede. 6. Gnus; trnat grm neprijetnega vonja. 7. Evropski vulkan (prvi štirje kvadrati); oblika glagola jesti. 8. Pritrdilnica; oblika glagola, ki pove, da se je izobrazil, dostudiral. 9. Španski pisatelj in filozof (1601.—1658.); vrsta nakazila, ki posreduje plačilo. 10. Meti sorodna rastlina (ustnatica; v 3. sk.); v uradih se prasio. 11. Hrvaški prtok Save ali ital. števnik; bo landsko mestce blizu črbi.

Navpično: 1. Državni poglavar; udo. usad + kratice sovjetske politične policije, naslednice Čeke. 2. Glavni števnik; Mojzesov brat. 3. Praviljena dežela pritlikavcev, ki jo je obiskal Swiftov junak Gulliver; mestce ob Adiži proti Veroni. 4. Nota ali nemški osební za imek; ženska, ki vzreja otroka. 5. Kemični znak za bor; iz ust pride; največja zemljina. 6. Grški bog ljubezni; prestolnica Koreje (kakor se izgovarja). 7. Pritok Donave ali Dnjepra; električno nabiti atomi ali atomske skupine; predlog s 3. skl. 8. Vrh v Visokih Turih; pol rimskega boga ljubezni. 9. Prinašajo važna sporočila; znan srbski izraz za pleni, goljufa. 10. Nemški naravoslovec (1779.—1851.) ali pa tisto kar privaja svetlobo v hiše (v 2. skl. mn.); palačinka. 11. Tekmica Rimljanov; ustanovitelj perzijske države (6. st. pr. Kr.).

DOPOLNILNICA

Raza, oprava, samota, karta, kača, nota, piča, brda, kraj.

Vsaki besedi dodaj po eno črko, da bo nastal nov samostalni. Vstavljene črke povejo ime našega pesnika, ki je umrl 8. februarja ob 8. uri skoraj pred sto leti.

POSETNIKA

TINA JEŽ

p. S. Rok

Kaj je ta gospa po poklicu?

STOPNICE

- š č — — — — —
- š č — — — — —
- — š č — — — — —
- — — — š č — — — — —
- — — — — š č — — — — —
- — — — — — — — š č — — — — —
- — — — — — — — — — — š č

- samica ptiča pevca
- uščipni
- vrsta kamenja
- siromaštvo
- mladi rod
- stališče
- namerno

ZAKAJ?

Kako pride do tega, da v nekem času kaže mesec na sončni uri nočne ure ravno tako točno, kakor sonce dnevne ure?

TROJNA SPREMEMBA

Povest moderna i vsebuje in Miki miška v njej kraljuje; opredeljuje hišo vsako, če o za i prevzame tlako; ko u besedi daz zvenenje, ograja huda snov življenje.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: 1. Velika Sirta. 2. Estramadura. 3. lan, l. ta, DC. 4. ironija, voh. 5. kp. g. Norge. 6. i. zori, k. L. N. (Lenau Nikolaj). 7. Lavransova. 8. U, e, f, lava. 9. K, z, i, teren. 10. Indija, kt, k. 11. Aa, aga, Aca.

Izločnica: Valvazor. Zakaj? Če se tekočina razprši v prav majhne kapljice, je njih površina zelo velika v primeru z maso. Čim večja pa je površina, toliko močnejše je tudi trenje z zrakom in tem večje povzroči, ki ga zadeva dvigajoči se zrak. Tedaj meglice plavajo po zraku ali se celo dvigajo. Ko se pa v večje kapljice združijo, se razmerje spremeni: težnost prevlada in kapljice padajo.

Enačba: Starega konja ne nmuš jebati.

Sprostitev - potreba sodobnega človeka

»Sprostite se,« vevajo zdravniki. »Prosim, sprostite se,« nam pravi učiteljica telovadbe. »Sprostite se, kolikor je mogoče, se sprostite!« uče epotni specialisti.

Zdi se, kakor da bi pravilčno izpolnjeni mehanični pripomočki molenega življenja sicer olajšali delo nišcam, zato pa še posebno natezali živce. Vsi tisti, ki bi nam radi ponagali do duševnega mira, do lepote, vsi tisti, ki se bore proti pretirani trujenosti proti napetosti mišic, trdijo, da ni nič težjega in nič potrebnjega kakor popolna sprostitve.

Zdi se, kakor da to vendar ne more biti tako težko. Ali je kaj težkega, če stresemo ramena, pustimo, da palejo, kakor sama hočejo in damo s em telesu tisti prijetni občutek sproščenja, ki prežene utrujenost in napetost? Ne, to nikakor ni lahko! Hvala Bogu si je pa moderni človek ohranil še toliko naravnega instinkta, ki mu prišepetne, kaj naj stori, da se bo spočil. In tako pogosto instinktivno stori tisto, kar ustreza njegovi naravi. Ni nobenih določenih pravil. Kar je za nekoga dobro, je morda za drugega slabo, in narobe.

Nekdo se sprosti, če požira detektivski roman, drugi potrebuje mehobno ozračje sentimentalnega in nekoliko naivnega filma, tretji uživa od mlačno priho, četrti ob počasnem prehodu v pomladnem večeru.

In vsakdo od teh je prepričan, da e njegov način sprostitve edino pravi in uspešen. Zato je glede sprostitve prav toliko mnenj kolikor ljudi. Še pa ljudje, ki so že tako vključeni v ritem modernega življenja, da si sprostitve ne znajo več zamisliti. Morda bo tem pomagala resnična zgodba neke znane pisateljice, zgodba o starih nogavicah.

Ko mi je bilo pet let, sem se učila plavati. Nekoč sem se jela potapljati, ne da bi kdo izmed odraslih opazil. Rešili so me, toda zdlo se je, da se svoj živ dan ne bom več naučila plavati. Kakor hitro sem prišla v vodo, so mi mišice otrdele, lotil se me je občutek strahu in okornosti. In tudi če bi mi kdo ponudil ves svet, ne bi dvignila nog in se spustila na vodno gladino.

Tisti čas — bila sem že nekoliko večja — sem spoznala v parku nekoga starega možička, ki so o njem vsi govorili, da je čudak. Mi otroci smo kmalu sklenili z njim prijateljstvo, posebno ko smo izvedeli, da je cirkuški klovn v pokoju. Učil nas je prvih akrobatskih gibov, ki jih kažejo mali umetniki v cirku: »špago«, salto, itd.

Kajpak smo morali imeti sproščene mišice, če smo se hoteli česa naučiti. Stari klovn pa ni vpil, naj se sprostimo, temveč nam razložil, kako se to stori.

»Misli si, da si stara, obrabljena nogavica, ki pade na kup, če jo hočeš postaviti pokonci. Ali razumeš? Če si stara nogavica, lahko padeš, ne da bi se udarila? Stare nogavice se ne morejo raniti ne razbiti. Vidiš, to je vsa skrivnost. Tako, zdaj se bomo igrali stare nogavice.«

»Nič se ne boj. Ali je telo mehko in voljno? Nikjer trde mišice?« In nato nas je dvigal in spuščal, da smo padali na tla. Nikoli nikogar ni zabolelo. Tako sugestivna je bila njegova primera o nogavicah.

»To je gotovo ena najvažnejših stvari, ki sem se jih kdaj v življenju naučila,« priznava pisateljica.

Popolna sprostitve je tisto, česar danes tako zelo potrebujemo. Ali naredimo dober vtis, če smo krčevito napeti? Prenapetost naših živcev je nalezljiva in se kmalu loti tudi drugih ljudi. Sprostimo se!

»Zdi se mi, da bom šele ob uri svoje smrti popolnoma sproščena in bom lahko v miru dejala: Gospod, samo še stara nogavica sem — vzemi me k sebi!« Tako zaključuje avtorica svojo zgodbo o starih nogavicah, zgodbo, ki naj nam vsem gre do srca. (n)

NAŠ NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Rožičeve rezine

Potrebujemo: 1/4 kg rožičeve moke, 1/4 kg enotne moke, 5 dkg sladkorja, 1/4 pecilna praška in mleko.

Iz vseh teh snovi naredite testo, ki naj bo gosto tekoče. Vlijte ga v namažano pekačo in pecite v ne prevročni pečici. Ko je pečeno, ohlajemo prereemo čez pol, namažemo z marmelado a potresemo s sladkorjem. Z ostrim nožem pa narežemo poljubne rezine.

S. N., Ljubljana.

Dobri keksi

40 dkg enotne moke presej, dodaj 5 dkg sladkorja ali pa za sladkorno oline 30 kristalov saharina. Saharin noraš pa prej raztopi v žlici vode. Na popravil okus, pa dodaj sok ene limone, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, tri četrt zavitka pecilnega praška in 5 dkg presnega masla.

Iz vsega tega naredi testo kakor za navadne kekse in ga pusti nekaj časa očitati. Potem ga razvaljaj za pol rsta debelo, naredi razne oblike in eci četrt ure na srednjem ognju.

Ce pa želiš, da so kekci za pogled epi in okusnejši, potem pa napravi akole: Naredi samo neprevelike okrog-e oblike. Na en kos dar marmelade, z drugega pa z naprstnikom izreži kroglo odprtino. S preluknjanim kom pokrij nadevan kos tako, da pride uknjica prav tam, kjer je marmelada.

ZRACITE PROSTORE!

/ stanovanju brez slabega duha

švež zrak mora prav v vsak kotiček!

Ob času, ko je zračenje sob in drugih gospodinskih prostorov zaradi uraza težko, je duh po raznih zelejavah, po bolniških sobah še vse bolj neprijeten kakor poleti.

V bolniških sobah izrabljen zrak, posebno nočni zrak, najhitreje in najbolj odstranimo, če odpremo okna. Najprej moramo bolnika dobro odeti: odejo, na tisto stran, kjer je okno, na položimo h glavi veliko blazino, la ga tako obvarujemo pred hladnim unanijm zrakom. Najbolje je, če so ednji prostor prav tako odpremo, peš lobro naložimo in pustimo nekaj minut, da se obe sobi dobro preprihata. V bolniško sobo ne postavljajte nobenih jedi!

Neprijetni duh v nočnih omaricah a omarah odstranimo s pomočjo velike narezane čebule, ki jo položimo na dno. Čebula ima namreč to lastnost, da vsrka vse vonje. Zato hle mame moramo pogosto zračiti. Ce udi to ne pomaga, potem jih izprazimo in položimo vanje skodelico vro-ega mleka. Ko se ta ohladi, jo odstranimo in nadomestimo z drugo. Potem omaro temeljito očistimo s sol-jo in milom.

Zdaj si ogledimo izvir vsega nepri-elnega duha v stanovanju, kuhinjo. rvo pravilo: nikar ne dopustimo, da i nam jedi vzkipele in se razlile po tedilniku! Če se pa že takšna nesreča godi, potem dobro zaprimo vse sta-

Nato pri straneh malo stisni in deni v pečico. Tako dobe kekci lepšo obliko.

Iz navedene količine dobijo lahko okrog 50 polnjenih keksov, navadnih pa še enkrat toliko. Vse skupaj te pa stane samo 8 lir.

A. K., Ljubljana.

Dober praktičen nasvet

V starih vlažnih hišah se kaj radi zaredijo ščurki, ki so zelo nadležni in gnusna žival. Le z vztrajnim čiščenjem smo jim kos, da se lahko rešimo te nadloge.

Najlaže jih odstranimo na sicer zelo preprost način. Po pomitih in očiščen- nih tleh natresemo boraksa, pomeša- nega s sladkorjem. Dobro je, če na tla postavimo posodico z vodo, da se ščurki napijejo vode in potem pogi- nejno. Boraks mora biti v prahu in svež.

T. S., Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v naši rubriki »Kotiček za praktične gospod- inje«, plačamo 10 lir. Znesek lahko dvignete v upravi takoj po objavi v »Družinskem tedniku«. Po pošti pošljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil.

Vse prispevke naslovite na: Ured- ništvo »Družinskega tednika« (Koti- ček za praktične gospodinje), Ljub- ljana, Poštna predal 345.

novanjske prostore, kuhinjsko okno pa na stečaj odprmo. Stedilnik obrišimo s časopisnim papirjem. Če smo pokap- ali po stedilniku nekaj maslobo, pot- resimo po njem nekaj zrn soli. Po- soda s toplo vodo, postavljena poleg stedilnika, vpije ves neprijetni duh, ki ga povzročajo pri kuhanju razne zelenjave in druge jedi. Ohrovt, zelje, cvetača zelo neprijetno diše, kadar jih kuhamo. Zato jih kuhamo z malo vo- de, še bolje je pa, če kuhamo ta je- dila v kuhalnem zaboju. Ko jed sku- hamo, zaboj dobro prezračimo, v ku- hinji pa preprečimo neprijetno sopo- ro in zatohlost.

Na novo pobarvani predmeti imajo tudi kaj neprijeten voni. Odstranimo ga, če v prostor postavimo lopatice z žarečo žerjavico in nanjo potresemo nekaj brinjevih jagod.

Ne samo neprijeten, temveč tudi življenjsko nevaren je plin. Če prav rahel vonj po plinu, ki ga čutimo pri kuhanju ali stedilniku ob zaprtem petelinčku, je dokaz, da je gumijasta cev nekje postala krhka in da plin uhaja. Takrat prižgite vžigalico in po- tegnite narahlo s plamenom po cevi in kmalu boste dobili mesto, kjer je cevka poškodovana. Najprej poškodo- vano mesto zalepite, tako kakor po- škodovana kolesa, in povrhu gumija- ste krpice nalepite lenkoplast. Potem še enkrat naredite poizkus z vžiga- lico, da ugotovite, če ste poškodbo do- bro popravili. Če je duh po plinu zelo močan, takoj odprite okno in pokli- čite strokovnjaka, ki vam bo napako temeljito popravil.

Kadar likate z lesnim ogljem, bo- dite previdni. Koliko zastrupljeni je že povzročilo nepravilno ravnanje pri

Ljubek spomladanski športni kostim prav enostavnega kroja. Najnovejši plašči in kostimi so značilni po tem, da imajo le zelo majhne ovratnike, ali jih pa sploh nimajo. Morda je to moda rodila želja po varčevanju z bla- gom, vsekako je zamisel nova, originalna in se bodo ženske prav rade po njej ravnale. Krilo je iz istega blaga v osnovni barvi jopice in ima spredaj visoko gubo.

likanju. Kakor hitro začne smrdeti po plinu, ki ga razvija tleče oglje, takoj prenehajte likati, stresite vse iz likal- nika in na novo zakurite. Tega pa se- veda ne smete delati v zaprtem pro- storu. Najbolje je, če imate balkon. da to naredite na balkonu ali kakšnem drugem zračnem prostoru.

In za konec še nekaj samo za nas. Po dolgem bivanju v kuhinji, kjer nimamo zmerom dovolj svežega zra- ka, se lasje in obleka kaj hitro na- vzamejo vseh mogočih vonjev. Tega

sadja in zelenjave najhitreje in naj- lepše odstranimo z limono.

Nohti na rokah ostanejo lahko tudi lepo beli in čisti, če jih po delu ne- gujemo. Prste nadrgnemo z ožeto li- mono, tako da porinemo konce prstov v notranjost in dobro drgnemo. Nohti bodo čisti in beli. Če imate suhe roke, jih še preplaknite z mlačno vodo, do- bro obrišite in namažite s kakšno masno kremo. Če se boste tako skr- bno negovali, nikoli ne boste širili okrog sebe neprijetnega duha po ku- hinji.

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE.

KLEIN

LJUBLJANA, Valtova 4

sicer ne moremo popolnoma prepre- čiti, pač pa lahko nekoliko omilimo. Zato vam svetujemo tole:

Nikoli ne smemo nositi v kuhinji volnenih oblek in jopic, ki se hitro navzamejo duha, poleg tega jih pa ne moremo tako prati kakor druge pral- ne obleke. Lase si obvarujemo s čisto, po možnosti belo ruto ali čepico. Če je le mogoče si takol, ko nehamo ku- hali in pospravljati, umimo roke in obraz, odvežimo ruto in lase dobro osušekajmo. Zelo priporočljivo je tudi, če obleko zamenjamo. Za delo imejmo določeno eno obleko, za h kosilu ali k večerji, ko je grobo delo končano in nam ostane le kakšno šivanje ali kar- kolj že, pa drugo obleko. Roke naj- lepše očistimo s plovcem. Madeže od

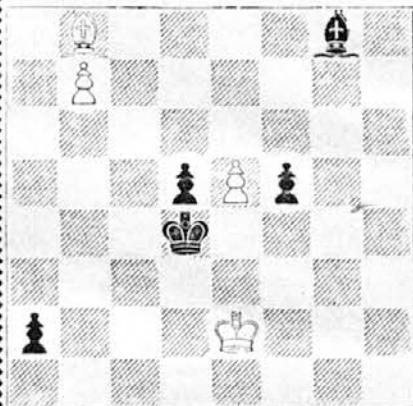
Ali se vam ne zdi ta klobuček prav kakor iz skrinje vaše prababice? V resnici je pa najnovejša stvaritev neke romske modistke. Poda se posebno črnotaskam s milimi obrabi in meh- kimi potezami in je narejen iz slame in prevlečen s čipkami v kremasti barvi.

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 167.

Sestavila brata V. in M. Platov

Beli na potezi zмага.

Prav za prav presenetljiva zahteva: pohoda kmetov do dame sploh ne mo-reta preprečiti drug drugemu. In kje naj bi se potem skrivala zmaga? Na umiku nam je čisto lastna vojska na poti.

Tudi veliki mojstri ne utečejo hitri smrti!

DAMSKI GAMBIT

Dr. A. Aljehin—E. D. Bogoljubov

Varšava, september 1941.

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sf3 (za spre- membo beli ne igra Sc3, kar omogoči črnemu preizkušeno Nimcovičovo ob- rambo z Lb4), d5 (tu se da z b6 preiti v damsko indijsko obrambo).

4. Lg5, Lb4+. 5. Sc3, d4. 6. e4, e5 (zdaj smo v dvorezni in še nerazjasnje- ni dunajski varianti). 7. Lx4 (sve- totni prvak se drži novega ruskega zgleda; izhaja pot: 7. e5, cd4. 8. Da4+, Sc6. 9. 000, Ld7. 10. Se4, Le7. 11. ef, gf. 12. Lh4 vodi do zelo težkega položaja; črni more zdaj nadaljevati s Se5 ali e5 ali Tc8, medtem ko Sb4 ne kaže poskušati: 13. Dxb4!, Lxb4. 14. Sxf6+, Kf8. 15. Tx4d4).

7. ..., cd4. 8. Sxd4, Da5. 9. Lxf6!, Lxc3+. 10. bc3, Dxc3+ (?) (če ni črni že takoj vzel z gf6, je bilo to vsaj zdaj potrebno: 11. 0-0, Sd7. 12. Lb3, Sb6 itd.). 11. Kf1!, Dxc4+. 12. Kg1, Ld7?

Grožnja Tc1 je bila res huda, a Sd7 bi bilo vseeno boljše, čeprav ne več zadovoljivo: 13. Lxg7, Tg8. 14. Tc1, Da6. 15. Lh6 in črni bi se težko razvil in kril oslabilena črna polja; zanimivo je, kako bi beli sijajno ovrgel črno ro- hado: 12. ..., 0-0. 13. Dg4, g6. 14. Df4, Sd7. 15. e5, Sxf6. 16. ef6, Kh8. 17. Tc1, Dd5. 18. Dh6, Tg8. 19. Sf3, Dh5. 20. Sg5! in črni mora dati damo!

13. Tc1, Da6. 14. Sxe6!! (strela z jasnega! Za zmago bi zadostoval tudi plen dame s 14. Sb5, gf6. 15. Sc7+, Ke7. 16. Sxa6, Sxa6. 17. Db3, Thc8. 18. Tx8, Txc8. 19. h4, vendar bi se lahko črni še nekaj časa upiral).

14. ..., fe6 (Dxc6? 15. Tc8+ in mat, na gf6 pa 15. Sc7+ in pozicija je še bolj obupna kakor v prejšnji pripom- bi). 15. Tc8+!, Ke7 (Lxc8. 16. Dd8+ z matom v treh potezah).

16. Txh8, gf6 («Manj strašna smrt je...» Pa tudi Kxf6. 17. Df3+, Ke5. 18. h4 obeta le hiter konec). 17. Dh5+, Ke7. 18. Dc5+, Kf7. 19. Txh7+, Kg8. 20. De7 črni ni več hotel dočkati mato.

Da je svetovni prvak s takimi udarci pobil nasprotnika, ni prvi primer; za- čudenje le vzbuja, da se pusti velemoj- ster v 20. potezah matirati. Vidite, to je »neprečunljivi Bog«! Zato pa se spet lahko pohvali, da je ravno on sam največkrat Aljehina ugnal.

Rešitev problema št. 166.

1. d5, Dxd5. 2. Ta8+

1. ... Lxd5. 2. Tg8+

utegne zdeti dolgočasen, je pa učin- kovit.

Utrujene oči: Če se vam oči rade utrudijo in se vam hitro naredijo kolobarji, si vsak drugi dan pola- gajte kamilične obkladke.

In nazadnje tisto, kar je pika na i vaše pojave in priljubljenosti: Ne smete misliti na primer, da se boste zdeli svojim prijateljem posebno duhoviti, če boste v njihovi družbi kritizirali — sicer na šaljiv način — skupne prijatelje. Sprva se bodo si- cer z vami smejale, pozneje si bodo pa mislile, da z vami pač ni dobro češen zobati, ker znate biti hudo zbadljivi.

Ali pa: Posebno pozornost posve- čajte svojemu razpoloženju takrat, ko povabite goste, čeprav samo na kratek razgovor. Po vsaki ceni bodi- te pripravljeni na sprejem že četr- ure prej, se uredite, kakor se spo- dobi za dobro gostiteljico, in mini- ter udružani sprejmite goste. Nič ni namreč bolj mučnega za gosta, ka- kor gostiteljica, ki se ji vidi, da je od priprav razdražena in utrujena. Gost bo iz takšne hiše odšel z globo- kim vzdihom olajšanja.